

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

KOLDING

HØJERE ALMENSKOLE

1906

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsprøven 1906

i

Kolding højere Almenskole.

- Til Forældrene. — I. Forberedelsesundervisning.
II. Mellemskolens 3 første Klasser. — III. Mellemskolens 4de Klasse.
IV. Den højere Almenskoles Sprogundervisning.
V. Morten Børups Majvise »Frydeligt med Jubelkor«,
oversat af Dr. phil. Fr. Moth med Melodi af Carl Nielsen.
VI. Skolefetterretninger.

KOLDING

KONRAD JØRGENSENS BOGTRYKKERI

1906

Til Forældrene.

KOLDING HØJERE ALMENSKOLES Programmer har i de sidste 9 Aar indeholdt en Række Afhandlinger om forskellige Opdragelses- og Undervisningsspørgsmaal. Disse er i første Række skrevne for Forældrene. De har haft til Opgave at klarlægge de Synspunkter og de Principper, hvorefter Undervisningen ledes, de Forhold, som er afgørende for et godt Resultat af Skolens Arbejde, de Hensyn som maa tages, for at dette Arbejde ikke skal lide Skade. Der er intet Ord, som lyder hyppigere i alle Skoletaler, end Ordet om det gode Samarbejde mellem Skolen og Hjemmet. Dette Samarbejde kan fremmes ved mange Midler, og et af disse er Skolens aarlige Programmer. I disse er det Skolens Pligt at lægge klart og tydeligt frem for Hjemmene, hvorledes Undervisningen er ledet, hvor store Pensa der er gennemgaaet i de forskellige Fag, hvor lang Tid der er anvendt paa Fagene, hvorledes Fag-, Time- og Klassefordelingen har været. Men alt dette giver væsentlig kun Rammen for Arbejdet. Kun de særlig kyndige kan af disse tørre Tal og Fakta danne sig en Forstaaelse af den Aand, som har udfyldt disse Rammer og givet hele Undervisningen sit Præg. Forstaaelsen heraf maa gives paa anden Maade, hvis ikke Hjemmene paa væsentlige

Omraader skal danne sig fejle Forestillinger om de til Grund liggende Synsmaader. Nu sker det kun altfor ofte, at Hjemmenes Forestillinger om Skolens Arbejde dannes ud fra falske Forudsætninger. Egne, undertiden mangelfulde Erfaringer om, hvorledes Undervisning skal gives, eller Børnenes fantastiske og farvede Meddelelser om, hvad de oplever i Skolen, forleder ofte Hjemmene til at fælde vrangte Domme, til at skabe en ugrundet Uvilje og Mistillid til Skolen. Jeg taler af sørgelige Erfaringer. Denne Mistillid gør Fortræd. Den skader Skolens Omdømme og nedsætter saaledes dennes Evne til respekteret Arbejde. Den skader Elevernes Udbytte af deres Skolegang, idet Kritik fra Forældrenes Side svækker deres Hengivenhed for deres Lærere og derved det solide Grundlag for deres Udvikling i Skolen. Oftest kommer denne Mistillid ikke direkte til Skolen. Den forbeholdes snævrere Kredse, men bringes ikke til dem, som kunde raade Bod paa Manglerne, hvis de eksisterer, og rette Misforstaaelser, som ofte er til Stede. Man kan i private Forretninger finde følgende Raad til Kunderne i Guldbogstaver paa sort Grund: »Hvis De er tilfreds, sig det til andre. Hvis De er utilfreds, sig det til os«. Disse Ord passer paa Forholdet mellem Hjem og Skole. Men de anvendes sjældent. Hjemmene har ikke altid disse gyldne Ord indprentet i deres Bevidsthed. Paa Mistillidens sorte Baggrund burde dette Raad altid lyse dem i Møde. Saa vilde de spare sig selv for mange Ærgrelser og støtte deres Børn bedst.

Naar Skolen ad Omveje erfarer saadan Utilfredshed, kan den tage sine Forholdsregler og søge en Lejlighed til at retlede Forældrenes Tankegang. Men ofte hører den slet intet herom, ofte naar det er for

sent. I de fleste Tilfælde beror som sagt Mistilliden paa mangelfuld Forstaaelse. Man tilskriver Ligegyldighed eller andre uædle Motiver, hvad der skyldes klare og vel overvejede Principper. Da Karaktergivningen blev erstattet med Vidnesbyrd, var det en ret almindelig Opfattelse, at dette skete, fordi Lærerne ønskede at kaste et Arbejde fra sig. Og saa er dog Forholdet det, at Karaktergivningen ikke tager et Minut af Lærernes Fritid, medens Vidnesbyrdene har øget baade Bestyrerens og Lærernes Arbejde meget betydeligt. Det samme gælder f. Eks. Undervisningen i Forberedelsesklasserne, hvorom mere i en særskilt Artikel. Uden grundig Undersøgelse, uden Forstaaelse tillægger man Sløjhed og Uduelighed, hvad der i Virkeligheden er en Følge af Interesse og moden Overvejelse.

Det har været Hensigten med de mange vejledende Programartikler i de senere Aar at give Hjemmene en Forstaaelse af disse vel overvejede Principper. Erfaringen viser, at Hjemmene ofte ikke har læst disse Redegørelser. De er af nogle opfattede som Reklamer for en Forretning, af andre som teoretiske Betragtninger uden praktisk Værd. Dette er en beklagelig Misforstaaelse. Hensigten med disse Artikler er og har altid først og fremmest været den at give Hjemmene en værdifuld Haandsrækning til Forstaaelse af Skolens Arbejde, at klarlægge de ledende Synspunkter og at begrunde de Ændringer, som senere Udvikling nødvendiggør i Ordningen af Undervisningsplanen i en Skole, som gerne vil gøre sit Arbejde saa frugtbringende som muligt, som derfor søger at optage og indføre det ny og gode, som kommer frem.

Ud fra disse Synspunkter bedes da de efterfølgende Meddelelser læste. Og hvis der i dem skulde findes Betragtninger, som synes besynderlige, er Fejlen maaske

ikke Betragtningernes. Maaske vil da mundtlige Forhandlinger kunne bringe den Forstaaelse, som det ikke har været muligt at give i den knappe skriftlige Fremstilling.

I. Forberedelsesundervisning.

»Mo'r siger selv, at det er en rigtig skidt Skole, vi gaar i, og at vi ingen Ting lærer.«

Denne skarpe Kritik blev en Gang fremsat af en Elev i Skolens 1ste F., hvis Forældre nu har forladt Byen. Den stemmer i Indhold, om end ikke i Form med Kritik udøvet af andre Hjem. Man forstaaer, at Skolens Forberedelsesundervisning er af en anden Art end den, man selv i sin Tid har faaet, man sammenligner denne Undervisning med andre Skolers, man fæster sin Opmærksomhed paa et bestemt Puukt, tror der at opdage en væsentlig Mangel og fælder ud fra disse Forudsætninger en forkert Dom.

Forberedelsesundervisningens Maal er at udvikle de smaa Børn til med Udbytte at deltage i den senere videre gaaende Undervisning. Ingen vil benægte denne Sandhed. Hvis dette Maal naas paa *tilfredsstillende* Maade, har Forberedelsesundervisningen selv været tilfredsstillende.

Som Undervisningen nu er ordnet ved Almenskoleloven, slutter Forberedelsesundervisningen ved det 11te Aar, og der er opstillet et bestemt Maal, som skal være naaet, for at vedkommende Elev kan optages i Mellemskolens første Klasse. Disse Fordringer er ret store i Dansk og Regning, mindre i Skrivning, lidet

omfattende i de fortællende Fag, Historie og Geografi. Hovedvægten lægges overalt paa *Forstaaelse*. Den forstandige Tilegnelse og den rette Udvikling af Barnets Aandsevner, dets Fantasi og Iagttagelsesevne er traadt i Forgrunden, medens der med Rette lægges mindre eller slet ingen Vægt paa, om det rent hukommelsesmæssigt kan gengive Lærebøgernes Indhold Side op og Side ned.

Dette er Maalet, som skal naas i Forberedelsesskolen, og det er Skolens Opgave dels at naa dette Maal, hvad Omfanget angaar, dels at naa det med saadanne Metoder, at Barnets aandelige Udvikling bliver naturlig og god.

Den almindelige Opfattelse er nu den, at Skolens første Opgave er at lære Barnet at læse, regne og skrive. Dels har man selv gaaet denne Vej, dels gaar man ud fra, at disse 3 Færdigheder er de mest uundværlige i Livet, dels forudsætter man, at Tilegnelsen af Viden først bliver mulig, naar man kan *læse* Lærebøgerne i de forskellige Fag, f. Eks. Historie, Geografi og Naturhistorie. Ud fra disse 3 Forudsætninger slutter man saa, at den Skole, som først faar dygtiggjort Børnene i disse 3 Færdigheder, er den bedste, og at en Skole, som til at begynde med lægger mindre Vægt herpaa, er en »skidt« Skole.

Lad os se lidt paa disse tre Forudsætninger. Den første hviler da aabenbart paa den Misforstaaelse, at Opdragelseskunsten for 25 Aar siden stod saa højt, at den ikke kan forbedres. Men der er intet Omraade, hvor dansk Skoleundervisning for 25 Aar siden stod længere tilbage end netop paa dette Punkt, saa langt, at man ganske kort kan sige, at det var galt alt sammen. Og fordi de 3 elementære Færdigheder er de mest nødvendige for de voksne i det praktiske

Liv, er det slet ikke sikkert, at de er saa nødvendige for smaa Børn, og at der straks skal tages fat paa dem, og at Skolens Opgave først og fremmest er den at dygtiggøre Børnene i disse. Endelig hviler den Forudsætning, at den første Viden og Forstaaelse i Fag som Historie, Geografi og Naturhistorie skal til-egnes gennem Bøger, paa en slem Misforstaaelse. Barnets første Viden og Forstaaelse paa disse Om-raader skal netop ikke tilegnes gennem Udenadslæs-ning, men gennem Fortælling, Samtale og Iagttagelse.

Skolens første Pligt mod de smaa Børn, som overdrages dens Varetægt, er at give dem Lyst til Skolelivet, at lade dem forstaa, at Skolen er et Sted, hvor det er rart at være, baade fordi de der møder Mennesker, som er gode ved dem, og fordi de der faar Lejlighed til at se og høre mange Ting, som det er morsomt at vide. Det er Lysten, som driver Vær-ket. Dette gælder ogsaa Skolens Arbejde. Det Barn, som hader sin Skole, bliver ligegyldig, doven, ugidelig og uartig. Det Barn, som elsker Skolen, iler der hen med Glæde, fryder sig ved sit Arbejde, er fuld af Interesse for Undervisningen, bliver aandelig set dyg-tigere og moralsk set bedre for hver Dag der gaar.

Skolens næste Pligt er at sørge for, at de smaa Børn ikke hæmmes i deres legemlige Udvikling. Tal-rige og omfattende Undersøgelser viser, at Børn fra 6—7 Aar i deres første Skoleaar tiltager flere Pund i Vægt, men at ca. 20 Procent tager af. Lignende Re-sultater er fastslaaede for de 3 næste Skoleaar. Der er her et Forhold, hvis Aarsager ikke er helt klar-lagte, men som dog bestemt viser, at der for mange Børn er en Fare til Stede for den legemlige Udvik-ling, som Skolen maa tage Hensyn til. Stillesiddende aandeligt Arbejde stemmer ikke med Barnets naturlige

Liv i Hjemmet. Skolen maa sørge for, at Overgangen bliver saa lempelig og let som mulig.

Skolens 3die Pligt er at ordne Barnets Undervisning saaledes, at der tages Hensyn til dets aandelige Udvikling og dets aandelige Trang. Hvad der er god og nærende Kost for en voksen Mand, kan slaa et lille Barn ihjel. Der er lignende Forhold til Stede i Aandens Verden. God aandelig Næring for voksne er ikke god aandelig Næring for 6-Aars Børn. Det samme gælder Tilegnelsesmaaden. Fordi voksne Mennesker let tilegner sig Viden gennem Bøger, gælder det samme ikke nødvendig for Børn. For at belyse disse Forhold med et Eksempel: Alle voksne Mennesker maa kunne skrive, faa har Brug for Tegning. Kan det samme siges om Børn? Ingenlunde. Man er tværtimod berettiget til at sige: Alle mindre Børn har Brug for Tegning, meget faa eller næsten ingen for Skrivning. Og hvorfor har de Brug for Tegning? Fordi Tegning imødekommer en Trang hos dem, fordi de derved faar Lejlighed til at udfolde Kræfter og Evner, som naturligest udfoldes paa denne Maade. At Børn ønsker at tegne før end at skrive stemmer godt med, at Menneskeslægten lærte Tegning før Skrivning, som kun er forkortet Tegning. Der er her fremført et frugtbart Synspunkt for den første Undervisning i Parallellen mellem Menneskeslægten og Barnets aandelige Udvikling. Barnets aandelige Udvikling er i kort Begreb en Gentagelse af Menneskeslægten. Ud fra dette Synspunkt og ud fra et grundigt Studium af smaa Børns Interesser og legemlige og aandelige Evners Vækst skal den første Undervisning grundlægges.

Tidligere var Grundprincipperne følgende: Vi voksne Mennesker ved, hvad du lille Barn trænger til. *Sid stille, hør efter, saa skal jeg give dig Besked.* Her er

en *Bog*. *Herfra og dertil*. Her er en *Tabel*. Til næste Gang skal du lære Femstykket. Vil du saa sørge for, at *din Mo'r hører dig i din Lektie* hjemme. Disse Grundprincipper var i alle Henseender gale. De voksne vidste slet ikke, hvad Barnet trængte til, havde Lyst til, havde et inderligt Begær efter at faa at vide. Thi man gjorde sig ikke den Ulejlighed at spørge Barnet derom. Det er umuligt for et lille Barn at sidde stille en Time og høre efter. En ABC og en Tabel er for et lille Barn aandelig Gift. At overdrage Moderen at lære Barnet dets Lektier er let nok for Skolen, men ganske uberettiget, da den saaledes kaster et Arbejde fra sig, som den faar Betaling for.

Nu ser man saa vidt muligt saaledes paa den første Undervisning: Naa, hvad skal vi nu *bestille*? Hvad kan *du lave*? Kender I den *Leg*? Hvem af jer er dygtigst til at *tegne*? Naa saa *du* har set en *Hund*? Og *du* er saa dygtig, at du kan *passé en lille Have*. Hvem *Absalon* var? Ja det *Billede* der paa Væggen er et *Vikingskib* o. s. v.

Intet Princip, ingen Orden. Maaske ikke. Maaske det eneste rigtige Princip, at der tages Hensyn til *hvert enkelt* Barn, at Børnene *hver for sig* faar Lov til at aabne sig, til at lægge deres aandelige Trang, deres aandelige Evner, deres Interesser frem for Læreren, til at udvikle deres Nysgerrighed over for denne ny Verden, som de er ved at kigge ind i. Det hedder ikke mere: *Det skal du vide, hør!* Det hedder nu: *Hvad vil du vide, spørg!* Man glemmer heller ikke mere, at Barnet ogsaa har en Krop, Ben, Arme og Fingre, og at disse ogsaa trænger til Udvikling, for at de kan blive i Stand til deres Arbejde i det hele lille Menneskes Tjeneste.

Og hvad lærer saa Barnet ved alt dette? Det lærer at *udfolde sine Evner*, det lærer at udvikle sin Nysgerrighed eller, for at bruge et andet Ord, sin *Trang til Viden*. Det lærer at *spørge*. Det lærer at bruge sine *Øjne*, først i Skolen, siden uden for, derfor i hele Livet. Det faar *Mod* over for smaa Opgaver, det faar *Appetit* efter aandelig Næring, dets Fantasi næres, dets Følelsesliv beriges. Det *vokser*. Dette er det største, Skolen kan give de smaa Børn. De gror, som Planterne gror i den milde Foraarstid, og skyder Blomst paa Blomst i Form af aandelige Fremskridt.

Men kan de deres ABC? Kan de deres Tabel? Nej de kan ikke, men de kan læse og regne. Disse Ting forsømmes ikke, fordi de kommer senere. Disse Færdigheder berøves ikke Børnene, fordi de tilegnes med Fornuft.

Der er næppe noget mere pinefuldt for de fleste Smaabørn end ABC'en efter den gamle Metode. Vi voksne, som nu er over denne Plage, kan ikke længer huske, hvad vi selv led. Men hvis man vil iagttage de smaa Børn, som endnu tvinges til at lære at læse paa denne Maade, vil man dog ikke kunne være blind for, hvor besværligt og anstrengende det falder de fleste af dem. Og Skolen appellerer saa til Hjemmets Hjælp, og Forældrene trættes af dette møjsommelige Arbejde og kaster Arbejdet over paa de ældre Søkende eller Tjenestepigen eller Læredrengen, og Indvielsen i den møjsommelige Viden gives de stakkels Smaabørn af Hjælpere, som væsentlig set mangler de vigtigste Forudsætninger for at give denne Viden. Hvis ikke dette Forhold var saa sørgeligt tilvant, saa vilde der lyde et mangestemmigt Raab til Skolen: Hvadbehager? Hvad er Meningen? Er det derfor,

vi betaler vore Skolepenge, for at Skolen skal kaste Arbejdet over paa os? Er det derfor, at Staten uddanner sine Lærere og Lærerinder, for at disse skal paalægge ikke blot Mødre og Fædre, men ogsaa Søskende og Tjenestefolk at læse med Børnene? Vi synes, at vi har hørt noget om, at den første Undervisning er særlig vanskelig. Hvorfor giver Skolen saa ikke denne til de dygtigste Lærere og Lærerinder? Hvis den første Undervisning er saa vanskelig, hvorfor skal saa Hjemmet gøre Hovedparten?

Saaledes burde Hjemmene tale. Men de gør det ikke. For saaledes har de selv annammet deres boglige Viden. Saa maa den Metode altsaa være den rigtige. Det er da ogsaa kun en Overgang. Og naar en Skole undlader at bære sig saaledes ad, maa der være noget galt ved dens Undervisning. Saa er det en »skidt« Skole!

Men hvorfor er ogsaa denne ABC-Undervisning saa vanskelig? Er det ikke noget af en Talemaade? Herregud, de smaa Børn har jo ikke saa store Evner. Det kommer nok, naar de bliver lidt fornuftige!

Kort og godt. ABC-Undervisningen er saa vanskelig, fordi den er falsk, usand og fornuftstridig. Det er en Usandhed, at J—a—k—k—e »siger« Jakke, det siger Jod—a—kaa—kaa—e, det siger ikke noget som helst andet, selv om saa haade Lærerinden og Mo'r og de ældre Søskende og Tjenestepigen fortæller Barnet, at det »siger« Jakke. Barnet kan tvinges til at lære, *at det skal sige* Jakke, men det kan ikke forstaa det. Paa Undervisningens første Trin voldtages dets Fornuft. Det tvinges til at tro paa andres Ord mere end paa sine egne Øren. Mon dette er et godt Grundlag for en sund og sand Udvikling?

Den gamle ABC-Undervisning hviler paa en Sammenblanding af Tegn og Lyd. Den er altsaa videnskabelig set et Bedrag. Ordene er ikke sammensatte af Tegn, men af Lyd. Naar Ordene skal opløses i deres Bestanddele, skal de leddes i Lyd, og naar Barnet skal lære at forstaa at opløse og sammensætte Ord, skal dette ske gennem Lydmetoden.

Lydmetoden er den eneste rigtige Maade i Undervisningen, fordi den er naturlig og stemmende med Fornuften, fordi den tiltaler Barnet, fordi den lægger Skolearbejdet, hvor det skal ligge, nemlig i Skolen, fordi den fører til de bedste Resultater, fordi den er betydningsfuld for senere Sprogundervisning.

Ved at se paa Læreren, ved at se paa Tegninger, ved at se sin egen Mund i et Spejl skal Barnet lære at kende de forskellige Organer, hvormed Lydene frembringes, og disse Organers Stilling under Lydfrembringelsen. Først Selvlydene, saa Medlydene. Det skal opdage, at naar dets Tunge indtager forskellige Stillinger, dannes de forskellige Lyd, og at disse forskellige Lyd sammensatte danner forskellige Ord. Saaledes lærer det at udtale de fremmede Sprog, hvis Undervisningen er forstandig. Hvorfor skulde Dansk saa læres efter en forkert Metode? Denne Undervisning morer Barnet, fordi den sætter det i Virksomhed, den tiltaler Barnet, fordi den er forstaaelig. Den antager Form af Leg og bliver derfor fornøjelig. Den lægger et stort Arbejde paa Skolen, men dette er, som det bør være. Den er noget langsommere end den gamle Metode, men den er grundigere. Erfaringen viser, at den kan gennemføres, og at den giver større Sikkerhed.

Det hændte en Gang, at en lille Pige paa 7 Aar havde Besøg af sin Onkel, en ældre Præst, som spurgte

hende ud om hendes Skolegang. Han udtalte straks sin Forbavselse over, at hun ikke havde lært at læse i en ABC, og at hun altsaa var meget langt tilbage. Saa skrev han paa en Tavle Bogstaverne M—a—s—t og spurgte den lille Pige, hvad det var. Hun svarede: det er den aabne Næselyd, a, en Hvislelyd og den stærke Tungespidslyd. Hun efterlignede Lydene og udtalte Ordet. Hvorefter hendes Onkel sagde: Ja saa tager jeg mine Ord i mig igen. Du ved mere end jeg om de Ting.

Et Barn, der lærer Dansk i Skolen efter denne Metode, kan ikke læse, naar det er 7 Aar gammel, det faar ingen Lektier for til Hjemmet, men det lærer at forstaa sit Modersmaals lydlig S sammensætning, det lærer dette uden Skænd i Hjemmet, naar det ikke hurtig nok kan forstaa, hvad der i Virkeligheden er uforstaaeligt. Ved Slutningen af 3die Skoleaar er det naaet lige saa vidt, som man tidligere naaede, og det har for sin senere Sprogtilegnelse faaet et værdifuldt Grundlag i Evne til lydlig Iagttagelse.

Overfor dem, som fordømmer denne Undervisningsmetode, er der da kun det at sige, at de ikke har de nødvendige Forudsætninger for at dømme i denne Sag. *Den lydlig Undervisningsmetode er et Princip, hvis Berettigelse er hævet over Kritik.*

Noget lignende gælder Regning. Det er galt og forkasteligt at lære Smaabørn Tabel. Denne skal være Afslutningen paa flere Aars praktisk Arbejde og ikke det første Grundlag. For et lille Barn er det mørk og uforstaaelig Tale, at 5 og 5 er 10 og at 8 divideret med 2 er 4. Denne Viden er gold, fordi den ikke hviler paa Erfaringer, fordi et 6 Aars Barn ikke opfatter de *rene* Tal, men *Genstandenes* Antal, fordi Menneskeslægten har lært at regne med Genstande,

saa at dens Talbegreber er Resultatet ikke af Hukommelseslæren men af praktiske Erfaringer. Et Barn lærer at anvende Tal ved at stilles overfor smaa praktiske Opgaver. Her er 2 Æbler og her er 2 Æbler til. Hvor mange Æbler har du saa? Hvor mange Fingre har du paa din højre Haand? Hvor mange paa din venstre Haand? Hvor mange har du saa i det hele? Peter gaa hen til Hans og køb for 4 Øre Brystsukker. Giv ham den Tiøre. Hvor mange Penge skal du saa have tilbage? Og Hans tager Tiøren og giver Peter 6 Øre tilbage. Denne Vej er langsom, men grundig. Saaledes lærte Menneskeslægten at regne. Den giver ikke saa hurtige Resultater som den lille Tabel, men dens Resultater er solide. Den interesserer Barnet, fordi den bringer Afveksling. Den stiller større Fordringer til Lærerne, den lægger Undervisningsarbejdet i Skolen, hvor det naturligt hører hjemme. Et formaar den ikke. Den præparerer ikke de smaa Børn til at brillere ved Overhøring i Hjemmet og ved Eksamen. Men hvis den i Stedet for har skærpet Barnets Fornuft og Iagttagelsesevne og givet det en Fornemmelse af, at Skolens Arbejde har Tilknytning til det praktiske Liv, saa er denne Erstatning mangefold større. Erfaringen viser, at Piger ved denne rationelle Undervisningsmetode lærer at regne lige saa godt som Drengene.

Undervisningen i Dansk og Regning skal ikke optage for meget af Barnets Tid. Barnet trænger til Afveksling. Det trænger til legemligt Arbejde af forskellig Art, til Leg, til at bruge sine Øjne, til at tilfredsstille sin Trang til Viden, til at meddele sine Erfaringer. Alle disse Krav maa respekteres, fordi de er naturlige og berettigede. Deres Opfyldelse maa foregaa under Former, som svarer til Alderens Anlæg. Deri bestaar

sand Opdragelseskunst. De bør udnyttes til at skærpe Barnets Evner, til at øve dets Fortælleevne, til at give dets Fantasi Stof, til at træne dets Iagttagelsesevne. Derfor bør Børnene i Forberedelsesskolen beskæftiges med smaa praktiske Sysler af forskellig Art — fri Modellering i Ler eller Plastelina, Snorearbejder, Knytning, Fletning og indledende Træsløjd, derimod ikke Prikkearbejde i Papir, hvilket skader Øjnene. Derfor bør Fortællinger fra Historiens og Eventyrets Verden være en væsentlig Del af Undervisningen. Derfor bør Anskuelsesundervisningen være en Blanding af Meddelelse og Spørgsmaals Besvarelse. Skolen skal respektere Barnets Spørgelyst og Videnstrang. Derfor bør Iagttagelsesundervisning være en vigtig Part af det første Skoleaars Plan, og Stoffet skal hentes ikke blot fra Billeder og døde Dyr, men hellere fra den synlige, levende Verden. Livet interesserer Børnene saa inderligt. Og hvor Forholdene tillader det, skal en Del af Undervisningen foregaa i det fri. Smaa børn elsker Blomster. Her er et herligt Undervisningsmateriale med rige Kilder til Glæde, Belæring og Virksomhed. Denne Undervisning har tilmed den store Fordel, at den kan fortsættes uden for Skolen, idet de smaa Dreng og Piger kan opfordres til at samle Blomster og lære dem at kende og tage dem med paa Skolen. Den kan under gunstige Forhold sættes i Forbindelse med Livet i Hjemmet, hvis Forældrene har en lille Have.

En fornøjelig Del af Undervisningen i det første Skoleaar er Tegningen, helst med kulørte Griffler eller Vandfarver. Det er ikke Kunst, men det er den første Indvielse i kunstnerisk Gengivelse og kunstnerisk Forstaaelse. Husene er skæve, og Menneskene mangler tit et Ben eller en Arm, og Husenes Beboere sidder uden for og ikke inden for Vinduerne. Men Fantasien

faar sit fri Spil, og Frembringelsesevnen øves, og Øjet vænnes efterhaanden til at se, og Fingrene faar det Herredømme over Redskabet, som er nødvendig for den senere Skriveundervisning. Selve Resultaterne er værdiløse, men Arbejdet sætter sine Frugter. Saaledes tumlede for Aartusinder siden Menneskene med Formerne og udløste bundne Tanker gennem Tegning og Maling. Det var Kunstens ABC. Gennem denne Forskole arbejdede Slægten sig frem til Kunstindsigt og virkelig Kunstfrembringelse. Og Barnet træder her som ellers i Slægtens Fodspor. Naar der er gaaet nogle Aar, ses Resultaterne af alle disse værdiløse Førstearbejder. Skolen havde i Vinter en lille Udstilling af Elevtegninger. Det var en sand Glæde at se Udviklingen fra de første raa Arbejder til de smukke Præstationer, leverede af de ældre Elever. Der er slet ingen Tvivl om, at Elevernes Formsans bedst udvikles saaledes, at der saaledes skabes Betingelser for selvstændig Sysse uden for Skolen, i Hjemmet og i Naturen, og at de senere hen i Livet vil føle en Glæde ved Kunst, som de ellers ikke vilde have vundet.

Et Barn er saa sammensat, har saa mange Betingelser for Udvikling, stiller paa saa mange Omraader Krav om Viden og Arbejde. Det er Skolens Pligt at være *lydhør*. Ikke i voksen Selvgodhed at sige til Barnet: Stille, det har du ingen Forstand paa. Vi ved meget bedre. Saaledes gjorde den gamle Skole. Nu har man lært, at kun ved at forstaa et Barns Trang og imødekomme denne bliver man selv i Stand til at lede det ad de rette Veje.

Denne tilsyneladende saa planløse, tilsyneladende saa principløse Forberedelsesundervisning skaber da sikkert det Resultat, at Barnet bliver glad ved Skolen, at det aabner sig, at det udfolder sine Evner ved at

øve dem, at det samler Erfaringer og Viden paa mange Omraader. Alt sammen smaa Spirer. Og disse Spirer kan ligge hen, usete og uagtede, til de begynder at gro og bærer god Frugt. Der skabes paa denne Maade et Grundlag for den senere Undervisning, som er af stor Værdi.

I de første Skoleaar hør Børnene helst ingen Hjemmelktier have. For megen planmæssig Læsning er ikke heldig for dem. De ovenfor nævnte Vægtundersøgelser viser, at man skal være forsigtig med at stille Arbejdskrav til smaa Børn. De lærer meget paa anden Maade, ved Leg og frivillige Sysler. Det har ingen praktisk Betydning, om de kan læse, før de er 8 Aar, ej heller til Regning stilles der i denne Alder særlige Krav til dem. Disse Færdigheder vindes bedst, naar de vindes langsomt. De vindes tidnok, naar det første Grundlag er lagt til det 8de Aar. Grundlaget behøver ikke at være bredt, men det skal være solidt. I de følgende Aar naas Resten med Lethed.

Dette maa være tilstrækkeligt til at vise, at en Forberedelsesundervisning kan formes anderledes end sædvanligt, uden at der arbejdes mindre, uden at de Færdigheder, som i Almindelighed værdsættes højest, lider Skade.

Meningen med denne Udvikling har ikke været at fremstille denne Form for Forberedelsesundervisning som den bedst mulige. Tvært imod. Der forberedes i de store Kulturlande, særlig i Amerika, en Ordning af denne Undervisning, der radikalt vender op og ned paa det bestaaende, der skaber et helt nyt Grundlag for Barnets aandelige Udvikling i de første Skoleaar, saaledes at Tegning, Sløjd og praktisk Arbejde bliver Hovedfagene, Historie og Naturfag det næste Trin, Læsning den sidste Afslutning. Læsning bliver i dette

System skubbet ud til 9 eller 10 Aars Alderen. Det ligger udenfor denne lille Afhandlings Plan at drøfte disse Teorier, for hvis Berettigelse meget taler. Kolding højere Almenskoles Forberedelsesundervisning er kun et lille Skridt i samme Retning, men ikke grundlagt paa Teorier, men paa praktiske Erfaringer, indhentede i mange Aar. Skolen er altsaa ikke slaet ind paa denne ny Vej, fordi den ønsker at være en Forsøgsanstalt, men fordi den gerne vilde være en god Opdragelsesanstalt. Dens Forberedelsesundervisning er ikke et Resultat af Tilfældighed og Ligegyldighed, men formet efter Principper, der er vel gennemtænkte og drøftede paa Lærermøder.

II. Mellemskolens 3 første Klasser.

Den ny Skoleordning er nu naaet frem til Mellemskolens 3die Klasse, og skønt fuld Klarhed over hele Planen endnu ikke er mulig, kan man dog danne sig et Skøn over de ændrede Forhold.

Hvad Optagelsesfordringerne i Mellemskolens 1ste Klasse angaar, da synes disse at være affattede med god Indsigt og Hensynsfuldhed til alle Sider. Disse Fordringer kan tilfredsstilles af jævnt begavede, flittige Børn, som har gennemgaaet en god Folkeskole, og Almenskolen kan paa dette Grundlag arbejde videre uden større Vanskelighed. Særlig for Forældre paa Landet er dette af stor Betydning. De kan nu trygt beholde deres Børn hjemme og lade dem deltage i Folkeskolens Undervisning, til de er 11 Aar. Forældre, som lader deres Børn faa Privatundervisning i Hjemmet,

til de optages i Almenskolen, tilraades det indtrængende at holde sig til de Fag, i hvilke der prøves ved Optagelsen. Undervisning i moderne Sprog før Optagelsen i Mellemskolens første Klasse er overflødig og svækker Udbyttet af Undervisningen i Dansk og Regning, hvorpaa det særlig kommer an.

Medens Elever altsaa med Lethed kan gaa fra Folkeskolen til Mellemskolens 1ste Klasse, er Overgangen til Mellemskolens 2den Klasse ret vanskelig. I Mellemskolens 1ste Klasse læses der 6 ugentlige Timer Tysk, og Undervisningen ledes til Dels efter moderne Principper. Men endnu vanskeligere er Overgangen paa Grund af Fysikundervisningen. Fysik, som i den gamle Skole var et underordnet Fag, er i den ny Skole blevet et Hovedfag. Det begyndes i Mellemskolens 1ste Klasse, og hele Undervisningen hviler paa praktiske Forsøg, forudsætter altsaa en stor fysisk Samling. Fysikundervisning givet væsentlig efter Bogen er derfor ret værdiløs, saa at Elever, der privat eller i en Folkeskole paa Landet forberedes til Mellemskolens 2den eller 3die Klasse, paa dette Omraade har væsentlige Mangler, som der vanskeligt om nogensinde raades helt Bod paa. I noget mindre Grad gælder det samme for de Elever, der overflyttes fra Folkeskolen i Byen, da dennes Fysikundervisning er ordnet anderledes end Almenskolens og i det hele mere spredt.

Om Undervisningsplanen i Mellemskolens tre første Klasser maa det siges, at den i det væsentlige er gennemførlig og passende for Elever paa disse Alderstrin. Maaske burde Skoletiden have været noget kortere, og Tiden til Gerningsfagene noget større. Paa den første Mangel kan der hjælpes noget ved Undervisningstimer paa 45 Minutter, saa at den samlede

Skoletid bliver $5\frac{1}{2}$ Klokketimer, og ved at give Gymnastik 3 ugentlige Timer og Sløjd (Haandgerning) 3 ugentlige Timer kan man skaffe Eleverne 1 Gerningstime hver Dag og bringe Læsefagene ned til 5 daglige Undervisningstimer, Tegning, Skrivning og Sang iberegnet. De Fag, der gennemgaas i Mellemskolen, er passende for Børn i denne Alder, vel egnede til at give dem en god aandelig Udvikling og en ikke ringe Viden om Forhold, som har Betydning for deres senere Liv. En værdifuld Tilvækst er den Sum af positiv Viden, som ydes ved Fysikundervisning, og den praktiske Sprogfærdighed, som kan opnaas i Tysk og Engelsk. Mellemskolens 3 første Klasser maa da siges at være ordnede som en god Børneskole, og Fremskridtet fra den tidligere Ordning er uomtvisteligt.

Man har sagt, at den ny Skoleordning betød en Niveausænkning, at Snoren for det aandelige Spring blev sænket, at Eleverne vilde lære langt mindre, at deres Evne til selvstændigt Arbejde vil lægges øde. Dette er ganske fejlagtigt. Disse Paastande er fremført i Agitationens Tjeneste og støtter sig kun til den enkelte Kendsgerning, at det golde Hukommelsesarbejde skal indskrænkes. At Latin og Græsk og Fransk er fjernet fra den egentlige Børneskole medfører tilmed, at der kan arbejdes med større Udbytte i de Discipliner, som ligger Børnenes Interesser og Kundskabstrang nærmere.

Almenskoleloven er baade i Ord og Aand en fortræffelig Lov, men dens praktiske Gennemførelse vil medføre meget Arbejde og stille Krav af forskellig Art. Den kræver først og fremmest en gennemført Klasseundervisning, hvilket forudsætter en Lærerstab med stor aandelig Myndighed, omfattende Kundskaber og alsidig Undervisningsdygtighed. Dernæst nødvendiggør

den et stort og godt Undervisningsmateriale. Bogens Ord, tilegnede gennem Hukommelsen, slaar ikke længer til. Selv Billeder er kun en Nødhjælp, som maa benyttes med Varsomhed. Deres Brøg er i de senere Aar stærkt overdrevet. En rationel Undervisning i Fag som Zoologi og Fysik forudsætter gode naturhistoriske og fysiske Samlinger, Undervisningen i Kemi er umulig uden Lokale, hvor der kan foretages kemiske Forsøg, et godt Lysbilledapparat er en nødvendig Støtte for Undervisningen i Geografi ligesom Fonografen og Grammofonen for de moderne Sprog. Naar disse Undervisningsmidler eller de nødvendige Lokaler mangler, vil et væsentligt Udbytte af Undervisningen gaa tabt.

Hukommelseslæsningens Indskrænkning vil medføre, at Eleverne faar mindre Hjemmearbejde end før. Særligt vil de faa færre skriftlige Hjemmearbejder. Det forudsættes i alle Planerne, at det væsentlige skriftlige Arbejde i de moderne Sprog foregaar paa Skolen, og at Hjemmeopgaverne i dansk Stil samt Regning og Matematik holdes inden for passende Grænser. Pædagogisk set er denne Formindskelse af Hjemmearbejdet absolut korrekt. I den gamle Skole medførte de overdrevne Krav til Elevernes skriftlige Hjemmearbejde en betænkelig Overanstrengelse for nogle faa og et systematisk Snyderi af de fleste. Moralsk set var Resultatet forkasteligt, og det aandelige Udbytte ret tvivlsomt. Nyere Undersøgelser af yngre Elevers skriftlige Arbejder paa Skolen og i Hjemmet viser bestemt, at Skolearbejderne i det hele baade kvalitativt og kvantitativt overgaar Hjemmearbejderne. Kappelysten og Lærerens Medarbejde giver Skolearbejdet denne Overlegenhed. Kun af ældre Elever kan der ventes værdi-

fulde Resultater af skriftligt Hjemmearbejde, særligt i dansk Stil.

Medens Eleverne saaledes faar mindre at bestille hjemme, vil de blive spændt stærkere for paa Skolen. Klasseundervisningen vil bevirke, at en Elev altid er »oppe«. Den gamle Høremetode tillod i Virkeligheden en Elev kun at være halvt opmærksom i den Tid, han ikke blev hørt. Derimod kræver en gennemført Klasseundervisning anspændt Opmærksomhed hos Eleverne i hele Undervisningstimen. De praktiske Demonstrationer, som nu i stigende Grad afløser Høremetoden, fængsler dem uvilkaarligt, og selv i de Fag, som overvejende er Læsefag, medfører den ny Undervisningsform, at Lærerens Undervisning, Samtale og Forklaring i lige Grad rettes til alle Elever, og at hver enkelt af disse stadig maa være forberedt paa Spørgsmaal. Denne Undervisning er intensiv og anstrengende for Eleverne, men den er endnu mere anstrengende for Læreren. Den forudsætter hos denne en grundig Hjemmeforberedelse og i Undervisningstimen Evnen til samtidig at kunne holde alle Eleverne i Aande.

Der er rejst den Indvending mod den ny Undervisningsform, at Eleverne faar for lidt Hjemmearbejde. Hertil er først at sige, at Børn paa 11—14 Aar kun evner et vist Kvantum Arbejde. Der er hos praktiske Skolemænd og Hygiejniskere Enighed om, at Børn i den Alder ikke bør arbejde mere end 7, højst 8 Timer dagligt. Naar dette Maal overskrides, er det til Skade for deres legemlige og aandelige Udvikling. Naar Skolen kræver $5\frac{1}{2}$ Times Undervisning og henimod 2 Timers daglig Forberedelse i Hjemmet, har Skolen stillet saa store Krav til Eleven, som den er berettiget til, og hvad der kræves her udover, er af det onde.

Der er maaske Elever, som er saa dygtige, at de kan tilfredsstille Skolens Krav paa kortere Tid. Des bedre for dem. De faar saa rigelig Tid til selvstændigt Arbejde af forskellig Art. De kan laane Bøger fra Skolens Bibliotek og saaledes faa en god og gavnlig Kendskab til deres Modersmaals skønlitterære og historiske Forfattere, en Læsning der har lige stor Betydning for deres almene aandelige Udvikling og deres Evne til at behandle deres Modersmaal baade mundtligt og skriftligt. De kan, hvis de er meget flinke, læse lettere Smaabøger paa Tysk og Engelsk. De kan i Fødselsdags- eller Julegave faa en Høvlbænk eller billigere fysiske og kemiske Apparater og ved at sløjde eller ved at sysle med naturvidenskabelige Forsøg fortsætte Skolens Undervisning paa en nyttig og fornøjelig Maade. Muligheder i samme Retning bydes af Huslidsskolen, der benyttes langt mindre af Forældrene, end den fortjener. For at nævne et Eksempel, den Dreng eller Pige, som har lært at binde Bøger ind, behøver aldrig at være i Forlegenhed med, hvorledes han eller hun skal bruge sin Fritid om Eftermiddagen. Skolen har ingen Pligt til at beslaglægge eller ordne hele Børnenes Fritid, og Forældrene har ingen Ret til at forlange dette af Skolen. Børnene tilhører i første Række Hjemmet, kun i anden Linie Skolen. Fordi Skolen har sit store Ansvar over for den bedst mulige Anvendelse af Skolebørnenes Tid, er Forældrene ikke ansvarfri. Ogsaa Hjemmet bør for sit Vedkommende sørge for og have Tilsyn med, at Barnet anvender sin Tid saaledes, at det baade faar Fornøjelse og Udbytte af den. Og i særlig Grad har Hjemmet den Pligt at sørge for, at Børnene grundigt og samvittighedsfuldt forbereder sig til den næste Skoledag. De Krav, som Skolen nu stiller til Børnenes Hjemmearbejde, er baade

overkommelige og nødvendige. Hvis et Barn i Mellem-skolen følger daarligt med i Undervisningen, skyldes dette næsten altid Dovenskab. En jævnt begavet Elev kan ret tilfredsstillende opfylde Skolens Krav med 2 Timers daglig Læsning i Hjemmet.

Man skal være varsom med at drage Slutninger af for faa Erfaringer. Men det forekommer mig dog, at Børn nu er gladere ved Undervisningen i Mellem-skolen end før ved Undervisningen i de tidligere Real- og Latinklasser. Den ny Undervisning stemmer bedre med deres Interesser og deres Modtagelighed. De mærker at de med stor Lethed kan magte Arbejdet, og de har maaske ogsaa en Følelse af, at de i Mellem-skolen lærer meget, som det er værd at vide, baade mens de er Børn, og senere naar de er voksne. Der er sikkert godt Haab om, at Mellem-skolen vil vise sig at være en god Børneskole, som alle Parter kan være glade ved.

III. Mellem-skolens 4de Klasse.

Næste Skoleaar er den ny Skoleordning naaet frem til 4de Mellem-skoleklasse, og i Sommeren 1907 vil *Mellem-skoleeksamen* for første Gang blive afholdt ved Skolen.

Undervisningen i Mellem-skolens 4de Klasse er en lige Fortsættelse af 3die Klasses Undervisning, i de samme Fag og efter de samme Principper og Metoder. Der vil ikke blive givet Undervisning i Fransk, men derimod i Latin for de Elever, som maatte ønske det.

Mellemskoleeksamen er en afsluttende Aarsprøve, der delvis kan afholdes under offentlig Kontrol. Der vil altsaa til Eksamen kun blive prøvet i det Pensum, som er gennemgaaet i 4de Klasse. Selvfølgelig maa dog i Fag som Regning og Matematik, Dansk og de moderne Sprog hele det i de lavere Klasser erhvervede Grundlag være fast og sikkert, og i disse Fag vil delvis Prøve i dette Grundlag ikke kunne undgaas.

Sandsynligvis vil der kun blive skriftlig Prøve i Dansk samt Regning og Matematik. Det er rimeligt, at der *ikke* vil blive mundtlig Prøve i *alle* Fagene, men at man for at indskrænke Eksamensapparatet vil lade Skolens Vidnesbyrd erstatte Eksamenskarakterer i adskillige af Fagene. Sandsynligvis vil der i Løbet af 4de Mellemskoleklasse blive givet 3—4 Skønskarakterer i Løbet af Skoleaaret, og Gennemsnitskarakteren af disse Skønskarakterer vil da i de Fag, i hvilke der ikke holdes mundtlig Eksamen, blive den Karakter, som opføres paa Eksamensbeviset. I de Fag, hvor der holdes mundtlig Eksamen, vil Aarets Gennemsnitskarakter blive lagt sammen med Eksamenskarakteren, og disse 2 Karakterers Gennemsnitsværdi bliver den Karakter, som indføres paa Eksamensbeviset. I Fag som Skrivning, Tegning, kvindeligt Haandarbejde og Sløjd, vil de endelige Karakterer maaske blive Resultatet af Fagenes Aarskarakterer og Fagkaraktererne for de Arbejder, der fremlægges ved Aarets Afslutning.

En saadan Ordning vil medføre, at Eksamensjaget vil mindskes, og at Aarets Arbejde faar en Hovedindflydelse paa Vurderingen. Det er af væsentlig Betydning, at Hjemmene og Eleverne klart forstaar dette Forhold. Det vil ikke længere være muligt for dygtige og vel begavede Elever trods Dovenskab i Skoleaarets

Løb ved forceret Eksamensarbejde i de sidste Maaneder at faa en smuk Eksamen. Omvendt byder den ny Ordning den mindre vel begavede, men flittige og samvittighedsfulde Elev Mulighed for at opnaa saa gode Aarskarakterer, at det samlede Resultat trods mindre gode Eksamenskarakterer bliver respektabelt. Ligeledes medfører Karaktergivningen i Gerningsfagene en Opmuntring for de Elever, som er svage i Læsefagene, men flinke i Discipliner som Skrivning, Tegning, Sløjd, Haandarbejde. Mellemskolens Aarsprøve tager lige saa meget Hensyn til Dygtighed i disse Fag som til Anlæg for Udenadslæren i Hukommelsesfagene. Ganske konsekvent, da Mellemskolens Maal er *Almendannelse*, hvortil ogsaa Dygtighed i Gerningsfagene hører, noget den tidligere Ordning kun tog ringe Hensyn til.

Almenskoleloven *tillader* Undervisning i Fransk i Mellemskolens 4. Klasse. Men da en saadan Ordning kun vilde kunne give tarvelige Resultater i dette Fag, og svække Udbyttet af Undervisningen i Tysk og Engelsk, vil Fransk ikke blive optaget i Fagrækken her ved Skolen. Med rette har man i mange Aar klaget over, at Undervisningen i moderne Sprog led stor Fortræd i Realskolen ved at spredes over 3 Sprog i Stedet for at samles paa 2. Der er da ingen Grund til at fortsætte med denne Spredning. Fransk fandtes ikke i det oprindelige Lovforslags Fagrække, men indførtes under Forhandlingerne ved en beklagelig Eftergivenesshed over for Ønsker fra en enkelt Side.

Det er ogsaa beklageligt, at Latinundervisning ved Loven er bleven obligatorisk for de Elever, som efter Mellemskolens Aarsprøve ønskes optagne i det nysproglige Gymnasiums første Klasse. Denne Bestemmelse medfører, at de fuldstændige højere Almenskoler maa ordne

Undervisningen i Mellemskolens 4de Klasse noget forskelligt for de Elever, der ønsker denne Elementarundervisning i Latin, og de andre.

Ved Kolding højere Almenskole vil der i 4de Mellemskoleklasse blive undervist i Latin i 4 ugentlige Timer. Med dette Timetal vil det være muligt i Løbet af et Skoleaar at gennemgaa det væsentlige af den regelmæssige Formlære, at læse en lettere Elementarbog og c. 30 Sider sammenhængende prosaiske Tekster.

De Elever, som deltager i denne Undervisning, vil nuiste 1 Time i Dansk, 1 i Regning samt de 2 til Tegning og Skrivning ansatte Timer. De vil altsaa kun faa 4 ugentlige Dansktimer, 6 ugentlige Regnetimer og ingen Undervisning i Tegning og Skrivning. Tabet af den ene Dansktime vil ikke betyde stort, da denne Time til Dels vil blive brugt til Grammatikundervisning, og Beskæftigelsen med den latinske Grammatik fuldt ud vil opveje dette Tab. Den Regnetime, der gaar tabt, tænkes brugt til Regneopgaver paa Skolen uden Hjemmeforberedelse, saa at der ikke gøres noget Skaar i den vanskeligere Matematikundervisning. Værre er det fuldstændige Bortfald af Undervisning i Skrivning og Tegning, hvilket Tab dog noget mildnes ved de større Krav, der vil blive stillet til god Haandskrift og Orden i de danske Stile, samt ved at Sløjdundervisningen vil blive ordnet i Forbindelse med Sløjdtegning.

For hvem har nu denne Latinundervisning Betydning? Og hvem har ingen Brug for den?

For det første er det da en Selvfølge, at Elever, som efter Mellemskoleeksamen ønskes optagne i Gymnasiets 1ste Klasse — haade paa den klassiske Linie og paa den nysproglige Linie —, maa deltage i denne Undervisning, da Loven bestemt kræver en Prøve i Latin

i det meddelte Omfang som Betingelse for Optagelse i denne Klasse.

Ligeledes vil Deltagelse i denne Undervisning være ønskelig for saadanne Elever, som efter Mellemskoleeksamen ønsker at tage Realeksamen næste Aar for at erhverve Ret til at studere til Tandlæge-, Farmaceut- og Dyr lægeeksamen. Det gennemgaaede Pensum er lidt større end det Pensum, som nu kræves ved den for disse Studier nødvendige Tillægsprøve i Latin. Det bliver da en Besparelse i Tid og Penge at erhverve denne Viden i Skoletiden i Stedet for ved Privatundervisning efter Realeksamen.

For andre Elever fraraades Deltagelse i denne Latinundervisning som overflødig. Det er i alle Tilfælde, hvor et bestemt Valg ikke er truffet, klogest at tage denne Undervisning med, men det tilraades indtrængende Hjemmene først at forhandle med Skolen om dette Forhold. De, som har taget Mellemskoleeksamen med Latin, har alle de samme Rettigheder som de Elever, der ikke har deltaget i denne Undervisning, og desuden visse Særrettigheder.

For saa vidt Elever i andre Almenskoler (Realskoler) uden Gymnasium efter Mellemskoleeksamen ønskes optagne i Gymnasiets 1ste Klasse i en fuldstændig højere Almenskole, *vil der blive forlangt en Optagelsesprøve i alle Fag og en særlig Prøve i Latin.* (Lov af 24. April 1903 § 11.) Det vil derfor være nødvendigt for saadanne Elever i Tide ved Privatundervisning at skaffe sig de nødvendige Kundskaber i dette Fag, da de ellers ikke vil kunne deltage i Latinundervisningen i Gymnasiets 1ste Klasse.

IV. Den højere Almenskoles Sprogundervisning.

Latin og Græsk kaldes ofte døde Sprog i Modsætning til de moderne, nu talte Sprog, som derfor ogsaa kaldes de levende. Med stor Kraft er dette Argument anvendt *mod* Latin og Græsk og *for* de moderne Sprog, for saa vidt med Urette som Undervisningen i Latin og Græsk har væsentlig andre Formaal end Tale- og Skrivefærdighed. Men parallelt med denne Agitation løb Kravet om at lede Undervisningen i de moderne Sprog saaledes, at Eleverne lærte at tale dem. Da de nyere Sprog var kommen ind i Skolen senere end de klassiske Sprog, og da Undervisningen lededes efter ens Principper, havde den grammatiske Læsemetode vundet Hævd til Skade for den praktiske Benyttelse. Med Rette blev det derfor sagt, at de levende Sprog tit var lige saa døde for Eleverne som Græsk og Latin, da de var lige saa udelige til at forstaa, skrive og tale Engelsk og Fransk som Latin og Græsk. Med Urette opstilledes den Fordring, at Skolerne skulde dygtiggøre Eleverne til at tale de 3 europæiske Hovedsprog, naar de stødte sammen med Udlændinge. Der er ved disse overdrevne Fordringer skabt til Dels meget fantastiske Forestillinger hos Hjemmene om, at i den ny Skole vil dette Maal naas af deres Børn. Det maa bestemt siges, at disse Krav er ganske uopnaelige, og at det er ganske uberettiget til at stille saadanne Fordringer til Skolen. Af mange Grunde. Skolen har andre Opgaver end Sprogundervisning, saa at der til de 2 moderne Sprog i Mellemskolen kun kan afses et forholdsvis ringe Timetal. Normalt vil en Elev i

Mellemskolen i alt faa c. 500 Undervisningstimer i Tysk og c. 450 Undervisningstimer i Engelsk. Det siger sig selv, at Børn fra 11—15 Aar ikke i denne Tid kan tilegne sig et fremmed Sprogs Lyd, Ord, Grammatik, Sætningsforbindelser og Udtryk, saaledes at det behersker dem i Tale og Skrift. En Undervisningstime er højst 45 Minutter, det samlede Timetal, i hvilket dette Resultat skulde naas, altsaa c. 330—375 Timer. Man tænke sig nu til Sammenligning, at et Barn uden Forkundskaber opholdt sig i Udlandet i dette Timetal, hvilket vel kan sættes lig med 2 Maaneder, og saaledes under de bedst mulige Forhold fik Lejlighed til praktisk at tilegne sig Sproget. Det vilde sikkert ikke i denne Tid lære at beherske Sproget saaledes, at det uden Vanskelighed kunde udtrykke sig korrekt, og hvad det lærte, vilde det hurtigt glemme. Det nytter ikke at indvende, at en saadan Sammenligning er urimelig, da Tiden i det ene Tilfælde er sammenpresset, i det andet spredt over flere Aar. Det sidste er et tvivlsomt Gode, da mange andre Fag og Interesser herved bringes ind mellem de spredte Sprogtimer og udsletter de gamle Indtryk ved at skabe nye. Man maa heller ikke vente, at Skolens Arbejde for at give Eleverne praktisk Sprogfærdighed i væsentlig Grad kan støttes ved Hjemmearbejde, da denne Undervisning netop kræver Lærerens stadige Hjælp. Hertil kommer saa, at Læreren, selv om han er dygtig, aldrig behersker Sproget med samme Sikkerhed som en indfødt. Hans Vendinger og Talemaader er indskrænket til et begrænset Omraade, hele Undervisningen er *Kunst* og mangler Virkelighedens og Livets kraftige Tvang.

Det er nødvendigt udførligt at paaavise, hvor urimelige de populære Krav til Skolen paa dette Omraade er, da ellers her som saa ofte Skolen med Urette vil

blive draget til Ansvar. Med det Timetal, som er tilstaaet Tysk og Engelsk i Mellemskolen og Realklassen, vil der ikke kunne naas væsentlig videre end under den gamle Skoleordning med Hensyn til den Stofmængde og det Gloseforraad, der kan blive gennemarbejdet. Ganske anderledes vil Forholdet stille sig i Gymnasiets nysproglige Afdeling, hvor disse 2 Fag vil fortsættes som Hovedfag.

Men der ligger noget rigtigt til Grund for Forældrenes Ønsker om praktisk Sprogfærdighed, naar man fjerner Overdrivelserne. I de fleste Tilfælde blev under den tidligere Undervisningsmetode de moderne Sprog lige saa *døde* for Eleverne som Græsk og Latin, idet de lige saa lidt lærte at benytte Tysk og Engelsk til praktisk Brug som de klassiske Sprog. Handelsudviklingen og det stigende Samkvem med disse to Lande gør det bydende nødvendigt at skaffe Mellemskolens Elever nogle Betingelser for at kunne gøre sig forstaaelige haade mundtligt og skriftligt i disse Sprog. Dette praktiske Hensyn maa Skolen respektere, og det er fuldt berettiget, naar disse Forhold har fremtvunget en radikal Ændring i hele Grundsynet for Undervisningen i Tysk og Engelsk. I Virkeligheden støttes dette Krav om praktisk Sprogundervisning af pædagogiske Hensyn, da Sproget er Lyd, før det anvendes i Skrift, og da Barnets naturlige Vej for Sprogtilegnelse er Øret og ikke Øjet. Derfor opgives nu i de fleste Skoler den gamle Undervisningsform med Oversættelse og Grammatik for den moderne, hvor den største Del af Undervisningen gives i det fremmede Sprog. Denne Bevægelse støttes af den kongelige Anordning og den ministerielle Bekendtgørelse om Undervisningen i Tysk og Engelsk i Mellemskolen. I disse kræves, at der skal lægges megen Vægt paa en god Udtale, og at

Eleverne skal vænnes til ikke udelukkende at opfatte det fremmede Sprog gennem Øjet. Læreren bør ved at læse op for dem, fortælle for dem eller samtale med dem give dem rigelig Lejlighed til at *høre det fremmede Sprog*, saaledes at de øves i ogsaa at opfatte det gennem Øret. Det fordres, at Eleverne skal kunne bringes saa vidt, at de kan forstaa det fremmede Sprogs dagligdags simple og jævne Udtryk i en andens Mund, og at de »i et beskedent Omfang har en *vis Færdighed i at benytte det fremmede Sprog* mundtligt og skriftligt.« Dette Maal skal blandt andet naas ved Spørgsmaal og Svar, først i meget nøje, senere i noget løsere Tilknnytning til et læst Stykke, Genfortælling af et Stykke oplæst eller hørt Prosa, Samtaler om Billeder o. l. Man er i Almindelighed enig om, at man vil kunne naa videre i mundtlig end i skriftlig Sprogfærdighed. Der indrømmes Lærerne Frihed i Metoden, men da det er klart nok, at i hvert Fald mundtlig Sprogfærdighed kun naas, ved at baade Læreren og Eleven benytter det fremmede Sprog i videst mulige Omfang, kan det anses for givet, at den moderne Metode, der indskrænker Oversættelsen til det mindst mulige, i Løbet af en Aarrække vil sejre, og at Undervisningen i Tysk og Engelsk i Mellemskolen væsentlig vil komme til at foregaa paa de fremmede Sprog uden Anvendelse af Dansk.

Denne Undervisningsform er i flere Henseender langt vanskeligere end den tidligere, den stiller store Krav til Lærerens Sprogfærdighed, Undervisningsdygtighed og Hjemmearbejde, den er umulig uden en gennemført Klasseundervisning, den forudsætter en eksemplærisk Ro og Disciplin, udøvet med let og sikker Haand. Skal denne Undervisning bringe virkelig solide Resultater, medfører den for Lærerne gentagne Ophold i

Udlandet for at fæstne og opfriske den sikre Brug af de fremmede Sproglyd og det talte Sprog.

Erfaringer viser, at denne Undervisning tiltaler Eleverne, og at de kan føres til ved 3—4 Aars Undervisning at udtale det fremmede Sprog nogenlunde korrekt, at beherske Ord og Vendinger inden for et meget begrænset Omraade med taalelig Sikkerhed og at forstaa Oplæsning og Tale i det fremmede Sprog, naar det drejer sig om jævne Emner i almindelige Ord. Dette Resultat naas gennem den hyppige Gentagelse, hvoraf rimeligvis vil følge, at Glosseforraadet bliver noget ringere end tidligere, da Gentagelsen var mindre væsentlig. Hovedresultatet bliver da, at Eleverne vil kunne tilegne sig et lille Omraade af det fremmede Sprog meget grundigt og blive fortrolige med Anvendelsen deraf, at de vil faa Mod til at lukke Munden op og blive vænnede til at bruge deres Øren. De staar ikke hjælpeløse, hvis der en Gang bliver Brug for *praktisk* Anvendelse af denne Sprogfærdighed, de har erhvervet sig et Grundlag, hvorpaa der kan bygge videre, naar Livet stiller Krav i den Retning. Læseevnen er maaske lidt ringere end før, Læselysten vist nok noget større.

Der er et meget svagt Punkt i denne Undervisning. Det fremmede Sprog, som Barnet hører af Læreren, er ikke helt korrekt, særligt hvad Lydene angaar. Selv om en Udlænding har opholdt sig i en længere Aarrække i Danmark, vil hans Maal hurtigt røbe ham. Det gaar danske Sproglærere i fremmede Sprog paa samme Maade. Selv om de gentagne Gange har opholdt sig nogle Maaneder i Udlandet, vil deres Udtale aldrig kunne blive den ægte. Dette Forhold kan ikke ændres. Ansættelsen af indfødte Sproglærere er af økonomiske og pædagogiske Grunde uigennemførlig og opgives

øftest efter at være prøvet. Eleverne hører altsaa ikke den fuldt korrekte Udtale, tilegner sig altsaa selv en i flere Henseender urigtig Udtale. Der vil kunne raades nogen Bod paa denne Mangel ved Anvendelsen af Fonografen og Grammofonen. I de senere Aar har man baade i Udlandet og her hjemme forsøgt at benytte disse Talemaskiner i Sprogundervisningens Tjeneste, og Resultatet er ret tilfredsstillende. Der foreligger nu et betydeligt Materiale af Fonografvalser og Grammofonplader, med Læsestykker i Prosa, Recitationer af Digte og Skuespil, samt Sange. Skønt baade Fonografen og Grammofonen har visse Mangler, idet enkelte Lyd tilsløres, og Foredraget ofte skæmmes af generende Metalklang, er disse Mangler dog ikke saa store, at Udbyttet væsentlig forringes. Der er da paa denne Maade en Mulighed for at lade Eleverne høre det fremmede Sprog, saaledes som det omtrent lyder i en Udlændings Mund. Herved lettes i høj Grad Tilegnelsen af de enkelte Lyd og af den vanskelige Sætningstone. En god Fonograf og en god Grammofon anvendt paa forstandig Maade bliver da en god Støtte for den moderne Sprogundervisning. Ligeledes kan de med stort Udbytte anvendes ved Af-syngelsen af Smaasange, og det er utvivlsomt, at hele denne Undervisningsform i høj Grad øger Elevernes Interesse for Undervisningen dels ved Afvekslingen, dels ved Glæden over at høre de ægte Sproglyd.

Det er sikkert, at Undervisningen i de moderne Sprog faar øget Interesse for Eleverne, naar de mærker, at de her faar noget, som de kan *bruge*. Denne Følelse bliver stærkere, hvis de en Gang faar Lejlighed til at anvende praktisk den Sprogfærdighed, som de har indvundet paa Skolen. Naar en Elev, som har lært at snakke lidt Tysk eller Engelsk paa Skolen, faar Lejlighed til at tale disse Sprog — f. Eks. med tyske eller

engelske Sømænd —, mærker han hurtigt, at Skolens Undervisning har praktisk Værdi, og der skabes saaledes en Forbindelse mellem Skolen og Livet af ikke ringe Betydning.

Forældrenes Ønsker om, at deres Børn skal lære at tale de fremmede Sprog, kan altsaa, naar disse Fordringer holdes inden for meget beskedne Grænser, delvis opfyldes af Mellemskolen. Realklassen vil bringe et noget større Udbytte. Det nysproglige Gymnasium vil selvfølgelig give langt fyldigere Resultater. I Løbet af 3 Aar vil her Engelsk og Tysk blive læst med henholdsvis 5 og 4 ugentlige Timer, saa at Eleverne vil kunne opnaa betydelig større Evne til uden Vanskelighed at kunne læse Sprogene og til at benytte dem baade mundtligt og skriftligt.

Georg Bruun.

Morten Børups Majvise.

con moto (♩ = 104) (med frejdigt Foredrag).

Carl Nielsen.

Fry - de - ligt med Ju - bel - kor

hil - ses Vaa-rens Kom-me, Sva-len mel-der

trindt paa Jord: »Frostens Tid er om - me!«

Land og Hav og Lundens Trær her - ligt pry-des

fjernt og nær, ny - e Skabnings-Un - der!

Ny - e Skabnings-Un - der! Kraft paa ny vort

cresc. Legem faar, lægt er nu hvert Hjer - te - saar i de
cresc.
cresc.

gla - de Stun - der.

Frydeligt med Jubelkor
 hilser Vaarens Komme,
 Svalen melder trindt paa Jord:
 »Frostens Tid er omme!«
 Land og Hav og Lundens Trær
 herligt prydes fjernt og nær,
 — nye Skabnings-Under!
 Kraft paa ny vort Legem faar,
 lægt er nu hvert Hjertesaar
 i de glade Stunder.

Jordens rige Blomsterpragt,
 Skovens grønne Smykke,
 Fuglesangens Tryllemagt
 fylder os med Lykke;
 Havets Storme rased ud,
 Luften hærges ej af Slud,
 Duggens Perler rene
 samler Solens Straaleglans
 i en dejlig Perlekrans
 rundt paa Græs og Grene.

Hvor dog Gud er god og viis!
 hvor er Verden fager!
 Hvor dog alt til Herrens Pris
 Aand og Tanke drager!
 Han har stort og smaat paa Jord,
 Urten, som paa Marken gror,
 Form og Farve givet.
 Efter Nat vi Dagen nu
 hilse vil med frejdig Hu,
 Takke Gud for Livet!

SKOLEEFTERRETNINGER

Skolens Bestyrelse.

Skolekommissionen bestaar for Tiden af:

- Hr. Sagfører *J. L. Hansen*, R. af D.
- Sognepræst *Kjørboe*, Formand.
- Sagfører *Lau*.

I **Skoleudvalget** sidder:

- Hr. Dr. med. *Boysen*.
- Overlærer *Bro*.
- Redaktør *K. Hansen*.
- Sagfører *Lau*.
- Borgmester *Schjørring*, R. af D., Dbm.,
Formand.
- Proprietær *N. Tingleff*, Vonsild, valgt af
Vejle Amts Skoleraad.

Eksaminer 1905.

A. Afgangseksamen for studerende.

Denne Eksamen bestodes af:

- Mikael Povlsen Buhl* (Søn af Gaardejer B., Vejen).
- Richard Jessen* (Søn af Overlærer J., Kolding).
- Ellen Kirstine Sørensen* (Datter af afd. Sognepræst S.,
Dannemarre).

Medlem af Undervisningsinspektionen, Prof. Dr. phil. *J. Paludan*, deltog i Bedømmelsen af Dansk og Fransk. De øvrige beskikkede Censorer var fhv. Overlærer *Hoff* (Tysk), Cand. mag. *Ehrencron-Müller* (Historie), Dr. phil. *Linderstrøm-Lang* (Latin), Overlærer *Brøndsted* (Græsk), Professor *Ellinger* (Naturlære).

Prøvens Udfald ses af Listen Side 45.

B. Fjerde Klasses Hovedeksamen.

Prøven blev bestaaet af:

Andreas Brødsgaard (Søn af Proprietær B., Ravnholt).

Johann Martin Dystrup (Søn af Tømmermester D., Kolding).

Anders Nissen Gemmer (Søn af Snedker G., Taps).

Gunnar Kjær (Søn af Overlærer K., Kolding).

Johannes Nygaard Markussen (Søn af Højskolehjembestyrer M., Kolding).

Holger Schjørring (Søn af Pastor S., Paaby).

Søren Valdemar Stein (Søn af Købmand S., Kolding).

Ejnar Richard Sønnichsen (Søn af Gasaf læser S., Kolding).

Som beskikkede Censorer mødte Cand. mag. Biblioteksassistent *Carl Petersen* (Dansk), Adjunkt *Abell* (Latin), Dr. phil. *Linderstrøm-Lang* (Tysk), Dr. phil. *Vahl* (Naturhistorie), Adjunkt *Ramm* (Matematik). Desuden viste Hr. Borgmester *Schjørring*, Hr. Læge *Madvig*, Hr. Pastor *Kjørboe* og Hr. Provst *Hey* Skolen den Velvilje at deltage i Bedømmelsen af Historie, Fransk, Græsk og Geografi.

Prøvens Udfald ses af Listen Side 45.

C. Almindelig Forberedelseksamen.

Følgende Disciple bestod Prøven:

Paul Aagaard (Søn af Købmand A., Kolding).

Inger Fussing (Datter af Arkitekt F., Kolding).

A. Afgangseksamen for studerende.

Elevernes Navne	Points i Afslutningsfigene	Dansk Stil Bunden Opgave	Dansk Stil Fri Opgave	Dansk og Oldnordisk	Fransk	Tysk	Historie	Latinsk Version	Latin, læst	Latin, ikke læst	Græsk	Naturlære	Points	Hovedkarakter
Mikael Buhl	35 ² / ₃	mg	mg	mg	mg	mg+	ug-	g	mg-	mg-	ug	mg+	97 ¹ / ₃	Første
Richard Jessen	36 ² / ₃	mg-	g+	mg	mg-	ug-	ug-	mg-	mg-	mg+	mg	mg	95 ² / ₃	Første
Ellen Sørensen	24 ¹ / ₃	mg	mg	mg+	mg	ug	ug-	mg-	mg-	mg-	mg	g+	97 ¹ / ₃	Første

B. Fjerde Klasses Hovedeksamen.

Elevernes Navne	Dansk Stil	Latin	Tysk	Fransk	Historie	Geografi	Naturhistorie	Aritmetik	Geometri	Græsk	Points	Points i Afslutningsfigene
Andreas Brødsgaard	mg-	mg	mg	g+	mg+	ug-	mg-	mg+	mg+	ug-	76 ² / ₃	35 ² / ₃
Martin Dystrup	mg+	mg+	mg+	ug-	ug-	ug-	ug-	ug-	g-	ug-	79	34
Anders Gemmer	mg+	mg	mg-	mg+	ug	mg+	mg+	ug-	ug-	ug	81	36 ¹ / ₃
Gunnar Kjær	g+	g+	mg-	mg	mg+	mg+	ug-	g	g+	mg+	70 ² / ₃	32
Johannes Markussen	mg+	g	g-	g	ug-	mg+	g	tg-	tg+	mg-	53	16 ² / ₃
Holger Schjørring	g+	mg-	mg-	g	ug-	mg-	ug-	mg+	mg+	ug-	73 ² / ₃	35
Valdemar Stein	g+	g-	mg-	ug-	mg	mg+	mg+	g+	mg-	mg+	68	33
Ejnar Sønnichsen	mg-	g-	mg-	ug-	ug	ug-	ug	g+	g+	mg-	69	33 ¹ / ₃

Marie Frederikke Jensen (Datter af Købmand I. P. J., Kolding).

Frode Kjær (Søn af Overlærer K., Kolding).

Marius Karl Olesen (Søn af afd. Grønthandler O., Kolding).

Kristian Schultz (Søn af Gaardejer S., Kolding).

Vilhelm Thislund (Søn af afd. Agent T., Kolding).

Emil Andreas Warming (Søn af Lotterikollektor W., Kolding).

Medlem af Undervisningsinspektionen, Dr. phil. Professor *J. Paludan*, deltog i Bedømmelsen af Fransk. Som beskikkede Censorer mødte Hr. Cand. mag. Biblioteksassistent *Carl Petersen* (Dansk), Hr. Skolebestyrer *Bæk* (Engelsk), Dr. phil. *Linderstrøm-Lang* (Tysk), Cand. mag. *Ehrencron-Müller* (Historie), Dr. phil. *Vahl* (Naturhistorie), Adjunkt *Ramm* (Matematik og Regning). Desuden viste Hr. Landinspektør *Piingel* og Provst *Hey* Skolen den Velvilje at overtage Censuren i Naturlære og Geografi.

Prøvens Udfald ses af Listen Side 47.

D. Tillægsprøver.

Tillægseksamen i Latin for Farmaceuter og Tandlæger blev i Januar bestaaet af *Gustav Lind* og *Emil Warming* med Karakteren *mg.*

E. Skolens Aarsprøve.

Discipeltallet ved Slutningen af Skoleaaret 1904—05 var 278, idet 8 Elever var udgaaede og 3 indmeldte efter Programmets Affattelse i 1905. Af disse mødte til Studentereksamen, IV. Klasses Hovedeksamen og almindelig Forberedelseseksamen 19. Ved Aarsprøverne i V—4 F var 175 til Stede. I 1—3 F holdes ingen Aarsprøve.

C. Almindelig Forberedelseksamen.

Elevernes Navne	Skriftlig Dansk	Mundtlig Dansk	Engelsk	Tysk	Fransk	Historie	Geografi	Naturhistorie	Regning	Aritmetik	Geometri	Naturalære	Orden	Points
Paul Aagaard	mg ÷	mg ÷	mg ÷	g	g ÷	g ÷	mg ÷	ug	mg	tg ÷	tg	mg	mg ÷	84 ¹ / ₃
Inger Fusing	mg ÷	mg +	mg +	mg ÷	g +	mg +	mg	mg +	g ÷	mg	mg +	mg	mg	107 ² / ₃
Marie Jensen	mg ÷	mg	ug ÷	mg +	mg ÷	mg ÷	mg +	g +	tg ÷	g +	g ÷	g	mg +	95
Frode Kjær	g +	mg ÷	g +	g ÷		mg	ug ÷	ug ÷	g	g	g	ug ÷	mg ÷	90 ¹ / ₃
Marius Olesen	g	mg ÷	mg ÷	g	g	ug ÷	ug ÷	mg +	g	mg +	mg ÷	ug	g +	100 ¹ / ₃
Kristian Schultz	g +	mg ÷	mg ÷	g ÷		mg +	mg	mg +	mg +	ug ÷	g +	ug	g	95 ² / ₃
Vilhelm Thislund	mg ÷	mg	mg	mg	g	ug ÷	ug ÷	mg	g +	mg	mg	mg +	mg ÷	108 ¹ / ₃
Emil Warming	mg	mg	mg	mg ÷	g +	mg	mg +	mg ÷	ug	ug ÷	mg	ug ÷	mg	112

Udfaldet var følgende:

Af	V	Klasses	6	Disciple	opflyttedes	6
-	IV	st.	—	9	—	4
-	III	st.	—	15	—	13
-	III	R.	—	19	—	17
-	II	st.	—	7	—	7
-	II	R.	—	13	—	13
-	2	M.	—	40	—	36
-	1	M.	—	25	—	25
-	5	F.	—	23	—	23
-	4	F.	—	25	—	25

Undervisningen i 1905—06.

Der har været undervist i 479 (482) $\frac{1}{2}$ Timer.

Fagene har været fordelt mellem Lærerne paa følgende Maade:

Faste Lærere.

Rektor: Græsk i VI, V, IV. Engelsk i 3 M 1.

Dansk 1 Time i 3 F. 18 Tm.

Hr. Overlærer Cand. polyt. *Jessen:* Naturlære i

VI, V, IV, III, 3 M. 1 og 2. Matematik og

Regning i IV R, III, 1 M 31 Tm.

Hr. Lærer *Karl Hansen* (Skolens Inspektør):

Naturhistorie i IV st, IV R, 3 M 1 og 2, 2

M 2. Geografi i 2 M 1. Regning (og Ma-

tematik) i 2 M 2 og 1 Time i 5 F. Religion

i III, 3 F, 1 F. Sløjd i 3 M og 2 M. 29

Timer og 1 Time Sanginspektion 30 Tm.

Frøken *Erna Lorenzen* (Skolens Inspektice):

Geografi i IV st, IV R, III, 3 M 1, 2 M 2.

Religion i 3 M 1, 3 M 2, 2 M 1, 2 M 2,

- 1 M, 4 F, 2 F. Anskuelsesundervisning i 1 F.
4 Timer Dansk i 3 F. 30 Tm.
- Hr. Lærer og Translatør *Holst* (Inspektør paa
Legepladsen): Tysk i alle Klasser (undtagen
IV R). Skrivning i III R, 1 M, 5 F. 32 Ti-
mer og 1 Time Sanginspektion 33 Tm.
- Hr. Lærer og Translatør *Heeno*: Engelsk i IV R,
III R, 2 M 1. Matematik og Regning i IV st,
3 M 1 og 3 M 2. Naturlære i 2 M 1, 2 M 2
og 1 M. 35 Tm.
- Hr. Cand. phil. *C. N. Hansen*: Historie i alle
Klasser, Historie og Geografi i 5 F og 4 F.
31½ Time samt 1½ Time til Karakter-
indskrivning 33 Tm.
- Hr. Dr. phil. *Moth*: Latin i alle Klasser. Græsk
i III st. Tysk i IV R. 33 Tm.
- Hr. Lærer *Thau*: Naturhistorie i III, 2 M 1,
1 M, 3 F, 2 F. Geografi i 3 M 2. Regning
i 5 F, 4 F. Gymnastik i 2 M, 1 M, 5 F.
Sløjd i 1 M, 5 F, 4 F. 33 Tm.
- Hr. Adjunkt *Nissen*: Dansk i VI, V, IV st,
IV R, III, 3 M 2. Kunsthistorie i V. Reg-
ning i 2 M 1, 3 F. Tegning i 5 F, 4 F, 2 F. . . 33 Tm.
- Hr. Cand. mag. *Brusendorff*: Fransk i alle Klas-
ser. Dansk i 2 M 1, delvis i 5 F og 4 F.
Engelsk i 3 M 2 og 2 M 2. 33 Tm.
- Fru *Anna Hansen*: Dansk i 1 F, delvis i 5 F,
4 F, 3 F. Regning i 2 F. Skrivning i 2 F.
Haandgerning i 2 M, 4 F, 3 F, 2 F, 1 F.
32 Timer + 1 Time til Indskrivning i Cen-
surbøger. 33 Tm.
- Frøken *Lauridsen*: Religion i 5 F. Dansk i 2 F.
Geografi i 1 M. Regning i 1 F. Skrivning i
2 M 1 og 2 M 2, 4 F og 3 F. Haandger-

ning i 1 M, 5 F. 30 Timer samt Sanginspektion i 1 Time, 2 Timer til Indskrivning i Censurbøger	33 Tm.
Frøken <i>Lund Jakobsen</i> : Dansk i 3 M 1, 2 M 2 og 1 M. Naturhistorie i 5 F og 4 F. Tegning i IV R, III R, 3 M 1, 3 M 2, 2 M 1, 2 M 2, 1 M, 3 F, 1 F og delvis i 5 F. Skrivning i 3 M 1 og 3 M 2. Haandgøring i 3 M	33 Tm.

Timelærere.

Hr. Pastor <i>Kjørboe</i> : Religion i VI—IV	3 Tm.
Hr. Kordegn <i>Schmidt</i> : Sang i hele Skolen	7 Tm.
Hr. Stabssergent <i>Street</i> : Gymnastik med Drenge i VI—3 M	11 Tm.
Fru <i>Heeno</i> : Gymnastik med Pigerne i 3 M—5 F, samt med 4 F	12 Tm.
Frøken <i>Schiørring</i> : Gymnastik med Pigerne i VI—III, samt 3 F, 2 F, 1 F	10 Tm.

Vikartimer er læst af Fru *Hagerup* og Fru *Thala Hansen*. Frk. *Schiørrings* Timer overtoges fra 5. Marts af Frk. *Grønning*.

Oversigt over Aarets Arbejde.

Religion.

- 1 F. Af det gamle Testamente fra Skabelsen til Rigets Døling, samt passende Afsnit af det ny Testamente. Enkelte Smaavers lærte udenad.
- 2 F. Mundtlig gennemgaaet de vigtigste Fortællinger af det gamle Testamente.
- 3 F. Passende Afsnit af det gamle og ny Testamente, fortalte og genfortalte. — Enkelte Salmer.

Undervisningstimernes Fordeling paa de enkelte Fag.

Fagene	1	2	3	4 F.	5	1	2	2	3	3	III			IV.	IV.	V og VI.				
	F.	F.	F.		F.	M.	M1	M2	M1	M2	R.	F.	st.	R.	st.	V.	F.	VI.		
Religion.....	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	...	1	...	1	1	...	1	...	24	
Dansk.....	6	6	10	7	8	5	4	4	3 ^{1/2}	3 ^{1/2}	1	2	...	3 ^{1/2}	2	2	2	2	71 ^{1/2}	
Tysk.....						6	3	3	3	3	1	2	...	3	2	...	2	1	29	
Engelsk.....							5	5	4	4	4	4	26	
Fransk.....														3	11	
Latin.....														7	25	
Græsk.....														5	18	
Historie.....				3	3	3	2	2	3	3	1	2	...	3 ^{1/2}	2	1	2	1	31 ^{1/2}	
Geografi.....						2	2	2	2	2	...	2	...	2	2	16	
Naturhistorie (Ansku- elsesundervisning)....	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	...	2	...	2	2	26	
Matematik.....													4	...	5	5	14	
Regning.....	5	5	4	5	5	4	5	5	5 ^{1/2}	5 ^{1/2}	3	2 ^{1/2}	2 ^{1/2}	54 ^{1/2}	
Naturkære.....						2	2	2	2	2	2	2 ^{1/2}	1	2	1	18 ^{1/2}
Alm. Litteratur- og Kunsthistorie.....																	1	...	1	
Skrivning.....		3	4	4	3	2	1	1	1	1	1	1	21	
Tegning.....	2	2	2	1 ^{1/2}	2	1	1	1	1	1	1	1	1	16 ^{1/2}	
Sang.....	...	(1)	(1)	1	1	2	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	...	7+3	
Gymnastik.....	2	2	2	3	[3]	[3]	(3)	(3)	[3]	[3]	...	4	...	[4]	[4]	...	[4]	...	26+13	
Haandarbejde (Sløjd).....	(2)	(2)	[2]	[2]	3(2)	2	[3]	[3]	(3)	(3)	15+12	
	21	25	29	30 ^{1/2}	32	36	36	36	36	36	14	19	15	34	36	11	25	11	479 (482) + 1/2	

- 4 F. Mundtlig gennemgaaet den gl. Pagt. Lært 3 Salmer og enkelte bibelske Sange.
- 5 F. Udvalgte Fortællinger af det ny Testamente efter Nic. Nielsens Bog. Enkelte Salmer.
- 1 M. Nic. Nielsens Bibelhistorie. Den gl. Pagt. 7 Salmer.
- 2 M. Nic. Nielsens Bibelhistorie. Fortællinger fra Kirkehistorien. Den gl. Pagt til Rigets Deling. 5 Salmer Balslevs Lærebog, 2det Hovedstykke.
- 3 M. Nic. Nielsens Bibelhistorie, Fortællinger fra Kirkehistorien. Den gl. Pagt til Rigets Deling. 5 Salmer. Balslevs Lærebog, I. og III. Hovedstykke.
- III. Bønnen og Sakramenterne, nærmest efter Balslev. Desuden Kirkeaaet, Salmebogens Ordning og Indhold m. m. Hyppig Henvisning til og Oplæsning af det ny Testamente.
- IV R. Efter Bibelen er læst Patriarkernes Historie, samt af det ny Testamente Slutningen af Apostl. Gern. fra Paulus' Fængsling.
- IV st. Efter Evangelierne er læst Johannes den Døbers Historie, Fortællingerne om Jesu Barndom og nogle af hans Lignelser.
- V og VI. Jakobs Brev.

Dansk.

- 1 F. Bogstaverne efter Lydmetoden. Afskrivning efter den store Tavle. Øvelse i Samtale og Genfortælling.
- 2 F. Læsning og Stavning efter Damms A. B. C. Genfortælling og Afskrift.
- 3 F. Læsning og Stavning efter Slomanns Læsebog I. 2 Timer Diktat og 2 Timer Afskrivning ugentlig.
- 4 F. Læsning og Stavning efter »Danskbogen« 2den Del. 1 Time Vers, 2 Timer Afskrift, 1 Time Diktat. Oplæst for Klassen af H. C. Andersen, Tusind og een Nat, osv.
- 5 F. Læsning efter »Danskbogen« 2den Del. 1 Time Mytologi, 1 Time Diktat og Genfortælling, 1 Time Afskrift. Sproglære efter Nissens Skema. Oplæst af H. C. Andersen, Tusind og een Nat osv.
- 1 M. »Børnenes danske Læsebog« III Del er benyttet. Diktat, Genfortælling, Afskrift og frie skriftlige Opgaver 2 Timer ugentlig. Analyse og lidt Grammatik efter

- Nissens Skema. Mundtlig Fremstilling. Litteraturlæsning: Eventyr af H. C. Andersen, Asbjørnsen og Moe, Carl Ewald o. a.
- 2 M. Læsning efter Agerskov og Rørdams Læsebog og Sig. Müllers fortællende Digte. Fortælling af læste Ting. Sproglære efter Nissens Skema. Genfortællings- og Fristile. Ca. 10 Hjemmestile. Litteraturlæsning: Hostrup, Blicher, Holberg o. a.
- 3 M. Læsning efter Agerskov og Rørdams Læsebog og Sigurd Müllers fortællende Digte. Fortælling. Analyse. Stil hver Uge, hver anden Gang hjemme. Litteraturlæsning: Bjørnson, Øhlenschläger, Blicher, Ibsen, Hertz, Poul Møller o. a. Svensk: 25 Sider efter Hoffs Læsebog.
- III. Oplæsning af Digterværker af Holberg, Paludan-Müller, Chr. Winther, Goldschmidt, Topsøe o. a. 18 Stile. Realisterne Analyseøvelser.
- IV st. Oplæsning af Digterværker af Chr. Winther, Bødtker, H. C. Andersen, Paludan-Müller, J. P. Jacobsen, Holberg, Øhlenschläger, Hertz o. a. 16 Stile.
- IV R. Gennemgang af Chr. Winther: Sjælland, Et Farvel, H. C. Andersen: Kejserens ny Klæder, Hjertesorg, Paludan-Müller: Den ottende Kunst, Hostrup: Genboerne, J. P. Jacobsen: Pesten i Bergamo, Schandorph: En behagelig Juleaften, Drachmann: En Nutidssaga, Holberg: Henrik og Pernille, Den pantsatte Bondedreng, Øhlenschläger: Axel og Valborg, Guldhornene og Hakon Jarls Død, Blicher: Hosekræmmeren, Hertz: Kong Renés Datter, Poul Møller: Licentiaten og andre Ting, som ikke opgives til Eksamen. Analyse. Oplæsning. 16 Stile.
- V. Det 19de Aarhundredes Litteraturhistorie til Dels efter Sig. Müller. Oldnordisk: Wimmers Læsebog S. 1—15, 22—55, 61—63. Svensk efter Bruun og Ottosen (60 S.) 15 Stile.
- VI. Litteraturhistorie som V. og Repetition af hele Litteraturhistorien. Folkeviserne udførligere. Oldnordisk: Wimmers Læsebog S. 53—107. 15 Stile. Lidt Sproghistorie.

Alm. Litteratur- og Kunsthistorie.

- V. Det vigtigste af Bygningskunstens og Billedhuggerkunstens Historie. Apulejus' Amor og Psyche efter Nutzhorn. Shakespeares Kong Lear. De betydeligste italienske og nederlandske Malere.

Tysk.

- 1 M. Kapers og Simonsens Læsebog for Begyndere Side 1—82.
- 2 M. Bierring & Meyers tyske Læsebog for Mellemklasserne S. 1—80. Repeteret den største Del af Fortællingerne i Kaper & Simonsens Læsebog for Begyndere. Hjælpeverberne og 2. Konjugations Verber.
- 3 M. Bierring & Meyers tyske Læsebog for Mellemklasserne. S. 1—93. Det nødvendige af Formlæren.
- III. Kapers tyske Læsebog S. 165—207, Realisterne desuden i en Særtime S. 131—164. Dels læst, dels repeteret Formlæren.
- IV R. Kapers Læsebog for Mellemklasserne, repeteret S. 173—185, 229—266. Mohrs tyske Læsestykker for 3. og 4. Klasse S. 1—15, 70—88, 174—199, 268—273. Hele Formlæren og Syntaksen læst og repeteret. Ekstemporallæsning i Regelen 1 Time om Ugen. Maanedslæsning: Hauffs Märchen ca. 150 Sider.
- IV st. Kapers Læsebog for Mellemklasserne; S. 165—207, 229—266. Syntaksen gennemgaaet, hele Grammatiken repeteret.
- V og VI. Af Skouboes tyske Læsebog: S. 1—12, 57—62, 91—111, 128—36, 144—59. Et Udvalg af Kellers Muster-sammling deutscher Gedichte. Omtrent 1 Time ugentlig er brugt til Ekstemporallæsning.
- VI. Det meste af Goethes: »Tasso«.

Engelsk.

- 2 M. Jespersen: Eng. Begynderbog. Bøgholm og Mad-sen ca. 20 Sider. 9 Sange. 20 Omskrivnings- og Afskrivningsstile paa Skolen og hjemme.
- 3 M 1. Werner og Brahde: Eng. Læsebog. Jespersens engelske Læsestykker, Side 1—40. 15 Sange. Diktatstil paa Skolen, 12 Afskrivningsstile hjemme.

- 3 M 2. Werner og Brahde: Eng. Læsebog, ca. 50 Sider. Bøgholm og Madsen, ca. 25 Sider. 9 Sange. 10 Omskrivnings- og Afskrivningsstile, dels paa Skolen, dels hjemme.
- III R. Jespersen: Eng. Begynderbog II, fra Side 97 og ud. Brekkes Læsebog, S. 1—71, 116—147. Listovs Ledetraad II. Stk. 50—100, de danske Stk. oversatte skriftligt. Nogle Sange og »Lincoln's speech after the battle of Gettysburgh« samt »Ingersoll's thoughts at the tomb of the first Napoleon« lærte udenad. Løkkes mindre Grammatik.
- IV R. Bøgholm og Madsen: Eng. Læsning for Mellem-skolen S. 111—135. Boysen: Eng. Digte S. 1—11, 21—23, 30—34, 41—44, 48—51, 59—60. En Del af det tidligere læste repeteret. Løkkes mindre Grammatik. Ekstemporallæsning, ca. 100 Sider i Chambers' History Readers Standard VI og i Bøgholm og Madsens Læsebog. Maanedslæsning: Robin Hood's Adventures. En ny Sang er lært samt Ingersoll's thoughts at the tomb of the first Napoleon. En Version hveranden Uge. Til Eksamen opgives: Bøgholm og Madsen: S. 1—65, 86—100. Boysens Digte S. 1—11, 21—23, 30—34, 41—44, 48—51, 59—60.

Fransk.

- III. Cohen og Kaper: Fr. Læsestykker for Mellemklas. S. 83—86, 88—115, 121—127, 164—176, 182—191. Jørgensen og Ringberg: Grammaire française S. 1—30, 57— ud.
- IV. Cohen og Kaper: Fr. Læsestykker S. 83—212. Til Eksamen opgiver IV. Real S. 91—110, 133—164, 172—212. Ekstemporalt: Choix de nouvelles modernes (Velhagen og Klasing) I, Halévy: L'abbé Constantin ca. 30 Sider. Jørgensen og Ringberg: Grammaire française.
- V. Høpfner og Bovien: Moderne fr. Forfattere S. 1—80, 86—124. En Stil om Ugen efter Jungs Stileøvelser.
- V + VI. Prahl: Fr. Poesi, sidste Halvdel. Ekstemporalt: Baruéel og Trier: Fr. Litteratur før 1830 S. 102—125, 175—179, 240—249.
- VI. Molière: Le Tartuffe. Michelsen: Historiske Læsestykker S. 3—27, 44—62. Mignet: Révolution S. 1—50. Ekstemporalt: Baruéel og Trier: Fr. Litteratur før 1830 S. 202—228. En Stil om Ugen efter Baruéels Eksamensst.

Latin.

- III. Cæsar: De bello Gallico III, Kap. 7 ud, IV til Kap. 17,3. Ovid (Levy) Nr. 4. Mundtlig Stil ca. 2 Timer om Ugen. Madvigs Grammatik og det meste af Syntaksen.
- IV. Cæsar: De bello Gallico (Gertz) V, Kap. 1—30. Hauch III A, Side 67—99, 124—153 øverst. Ovid (Levy) Nr. 3, 5, 6, 13, 15 og 16. Til Eksamen opgives: De bello Gallico III, Kap. 9 ud, IV undtagen Kap. 17,3—10, V, Kap. 1—30. Hauch III A, S. 67—75 Lin. 21, 124—153 øverst. Ovid Nr. 5, 6, 13 og 16. Formlære og Syntaks efter Madvig. Mundtlig Stil mindst to Gange om Ugen.
- V. Cicero: Pro lege Manilia. Pro rege Dejotaro. In Catilinam I og II. Cato Major undtagen Kap. 12 og 15. Bricka og Thomsens Udvalg af Tacitus' Annaler I, II, XIII, XIV, XIX—XXII. Madvigs Carmina Selecta, Catullus 1,3, 5—7, 9, 11, 12, Tibullus 1—2, Propertius 1, Ovid 2, 3, 6, 7, 9, hele Martial. Horats' Epistler I. Ekstemporallæsning efter Henrichsens latinske Opgaver. Rafns Litteraturhistorie. En Version om Ugen efter Henrichsens Opgaver.
- VI. Cicero, undtagen In Catilinam, Tacitus, Carmina Selecta, Horats' Epistler som V, af Carm. Selecta desuden Lucretius 1—3. Horats' Satirer I, 4—6, 9, II, 1, 6. Ekstemporallæsning efter Henrichsens Opgaver og Fibiger og Pio. Antikviteterne efter Thomsen. Rafns Litteraturhistorie. En Version om Ugen efter Thoresens Eksamensversioner og Henrichsens Opgaver. I Fjor er læst: Epistolæ ad Lucilium (Gertz). Cicero: In Catilinam I og II, Livius XXIII. Bricka og Thomsen: Udvalg af Tacitus' Annaler XVII og XVIII. Vergils Æneide IV. Horats Oder I, 1—5, 7—10, 12, 14, 16, 19, 20, 22, 24, 26, 27, 30, 32, 33, 37, 38; II, 1—4, 6—12, 14—16, 18, 20; III, 1, 8, 9, 11, 13, 14, 18, 21, 23, 28, 30; IV, 2, 5, 7, 11—13. Til Eksamen opgives: Cicero: Pro lege Manilia; Pro rege Dejotaro; Cato Major undtagen Kap. 12 og 15. Bricka og Thomsen: Udvalg af Tacitus' Annaler I, II, XIII, XIV, XIX—XXII. Livius XXIII, Kap. 1—17, 7. Carmina Selecta. Horats Epist., I 1—5, 7, 9—11, 14—17 og det læste af Oderne.

Græsk.

- III st. Hudes Forskole og Grammatik. Xenophons Anabasis I, Kap. I og II.
- IV st. Xenophons Anabasis I, Kap. I, II 1—10, III 1—5 samt hele 3die Bog. Homers Iliade XXII. Oplæsning af Wilsters Oversættelse af Iliaden og Odysseen.
- V st. Homers Iliade I, Odysseen VI og XIX. Af Petersens Anthologi Alkaios, Tyrtaios 2—4, Mimnermos, Solon, Theognis 1—3, 5—8, Side 16—18, Sappho, Side 29—30, Simonides. Platons Apologi og Kriton. Herodot VII 1—35, 37—56, 58—63, 201—39.
- VI st. Homers Iliade I, Odyssee XIX, XX 1—275. Schenkls Chrestomathie aus Xenophon S. 62—70, 115—32, 134—38. Herodot som V. I Fjor er læst Homers Iliade IX, Odyssee VI og XIV, samme Udvalg af Anthologien som i V, Herodot VIII 26, 34—42, 49—64, 66—71, 74—76, 78—103, 107—115, 117—119, 121—25, 130—32, 136, 140—44, IX 1—13, 15—16, Platons Apologi og Kriton. Til Eksamen opgives: Iliaden I, Odysseen VI og XIX, det læste af Anthologien, Chrestomathien og Herodot VII, Platons Apologi og Kriton.

Historie.

- 4 F. Ottosen: Børnenes Fædrelandshistorie til Enevældens første Tidsrum.
- 5 F. Samme Bog fra Enevældens første Tidsrum og ud samt Oversigt over det øvrige Nordens Historie.
- 1 M. Ejler Møller: Verdenshistorie for Mellemskolen til Korstogstiden, Side 70.
- 2 M. Samme Bog fra Danmark 1241—1340, Side 92, til Østeuropa Side 171.
- 3 M. Samme Bog fra Korstogstiden Side 70 til nyeste Tid.
- III. Blochs Lærebog for Realskoler: Norden fra Reformationen til 1792 og Verdenshistorien fra samme Tid til den franske Revolution.
- IV R. Blochs Lærebog for Realskoler I og II. Af P. Munchs mindre Lærebog i Samfundskundskab er gennemgaaet Stats- og Kommunestyrelsen og Samfundets økonomiske Liv. Til Eksamen opgives det af Ministeriet forlangte Pensum.
- IV st. Norden og den nyeste Tid efter samme Bog.

V har læst Oldtiden efter Thriges mindre Lærebog, den nyere Tid fra 1660 og hele den nyeste efter Blochs Lærebog for de lærde Skoler samt Thriges Norden fra 1660—1814.

VI. Hele Historien er gennemgaaet i V og VI Klasse. Der opgives til Eksamen: Roms Historie fra de puniske Krige til Augustus's Død efter Thrige, den nyere Tid fra 1660 og hele den nyeste efter Bloch for de lærde Skoler, Thriges Norden fra 1660—1814 og Ottosen: Norden efter 1814. Af P. Munchs større Lærebog i Samfundskundskab er læst Stats- og Kommunestyrelsen og Samfundets økonomiske Liv.

Geografi.

- 4 F. Danmark efter Kortet.
- 5 F. Europa, særlig Norden og England, paa Kortet.
- 1 M. Sydeuropa, Nederlandene, Svejts og Østrig-Ungarn efter C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen.
- 2 M. De fire fremmede Verdensdele efter C. C. Christensen: Mindre Lærebog i Geografi.
- 3 M. Samme Bog: De 3 fremmede Verdensdele og Danmark.
- III. Samme Bog: De 4 fremmede Verdensdele og Danmark
- IV. Dahlberg I: Det lovbefalede Pensum.

Naturhistorie.

- 1 F. Samtale om Husdyrene.
- 2 F. Husdyrene og de mest kendte Dyreformer fra fremmede Lande.
- 3 F. Typiske Former af Dyr og Planter har været Genstand for Samtale og Forklaring.
- 4 F. Nogle typiske Former af Pattedyrene. Fuglene efter Balslev. De almindeligste Planter efter Naturen.
- 5 F. Fugle og Krybdyr efter Balslev. Botanik efter Naturen.
- 1 M. Leddyr og Bløddyr efter Balslev. De almindeligste Planter efter Naturen.
- 2 M. Mennesket efter Boas' og Mortensens Bøger, Pattedyrene efter Boas. Den almindelige Del samt nogle Plantefamilier efter Vilhelm Rasmussens Botanik.

- 3 M. Zoologi: Leddyr og Bløddyr efter Boas. Botanik: Et Udvalg af Blomsterplanter efter V. A. Poulsens Botanik.
- III. Zoologi: Fra Leddyrene og Bogen ud, efter Boas. Botanik: Fra de helkronede og Bogen ud, efter V. A. Poulsen.
- IV. Det befalede Pensum efter Boas' og Poulsens Bøger

Matematik.

(Julius Petersens Lærebøger).

- III. Rod, Ligninger af 2den Grad. Geometri fra Kap. III til § 130, med Undtagelse af Afsnittene om Cirkelns Areal og Længde samt Korders Beregning. Omtrent 70 Hjemmeopgaver.
- IV. Rækker, Logaritmer, Rentesregning, st. fælles Maal og mindste fælles Mængfold. — Cirkelperiferiens Længde, Cirkelns Areal, Korders Beregning samt §§ 130 og 131. Repeteret det hele Pensum. Omtrent 70 Hjemmeopgaver.

Regning.

- 1 F. De fire Regningsarter med Tallene til 10. Mest Hovedregning.
- 2 F. De fire Regningsarter med Tallene til 50. Mest Hovedregning.
- 3 F. De fire Regningsarter med større Tal. Mest Hovedregning efter Joakim Larsens Regnebog I.
- 4 F. Joakim Larsens Regnebog 1ste og 2det Hefte. De fire Regningsarter med hele Tal. Hyppig Hovedregning og Regning paa den store Tavle.
- 5 F. Joakim Larsens Regnebog 1ste, 2det, 3die Hefte. De fire Regningsarter med hele Tal og Brøk. Addition og Subtraktion af Decimalbrøker. Hyppig Hovedregning. Regning paa store Tavle.
- 1 M. Joakim Larsens Regnebog III. Regning med almindelig Brøk og Decimalbrøk. Hyppig Hovedregning.
- 2 M. (Regning og Matematik): Decimalbrøk, Reguladetri og Procenttegning samt noget Delingsregning efter Joakim Larsens Regnebog III. Efter Jul. Petersens Bøger er gennemgaaet: I Aritmetik de fire Regningsarter, i Geometri forfra til Side 29. Ca. 40 Hjemmeopgaver.

- 3 M. Reguladetri, Procent- og Delingsregning samt Flader og Legemer efter Joakim Larsens Regnebog III. Hefte. Proportioner, Rentesregning og Ligninger med een og to ubekendte efter L. Pedersen: Aritmetik for Begyndere. Jul. Petersens Geometri til III. Kapitel. Hovedregning omtrent 2 Gange i hver Uge. Ca. 40 Opgaver.
- III R. Knud Christensens Regnebog: Ligninger, Forholdsregning, Handelsregning. Ca. 30 Hjemmeopgaver.
- IV R. Knud Christensens Regnebog: Areal- og Rumfangsberegning, sammensat Rentesregning o. s. v. En Del Eksamensopgaver. Ca. 30 Hjemmeopgaver.

Naturlære.

- 1 M. Magnetisme og Elektricitet efter Sundorphs Lærebog for Mellemskolen.
- 2 M. Det samme Pensum som 1 M.
- 3 M. Magnetisme og Elektricitet repeteret. Læst Varmelære og Kemi efter Sundorphs Lærebøger.
- III. Ellingers Fysik. Varmelære, Magnetisme og Elektricitet.
- IV. Ellingers Fysik. Lyd og Lys. Ligevægtslære og Bevægelseslære. Repeteret det hele Pensum.

Skrivning.

Skraaskrift er indøvet efter Frk. Stremmes Skriveøvelser og Skrivebøger.

Tegning.

1—5 F. Fri Tegning med farvet Kridt og Vandfarve i Tegnebøger efter Lærerens Fortegning eller Genstande og Tegning paa Vægtavlen er indøvet.

I—III M, III og IV R. Frihaandstegning med Fortegninger som Grundlag og hurtig Overgang til Tegning efter Genstande.

Sang.

Undervisningen er fremmet efter Reglementet.

Gymnastik.

Undervisningen er ledet efter det ny danske System. Der er lagt Vægt paa Friluftøvelser. For Pigerne er Skolens særlige Gymnastikdragt ønskelig.

Kvindeligt Haandarbejde.

Systematisk og praktisk Undervisning efter den schal-
lenfeldske Metode.

Støjd.

Aksel Mikkelsens System med stærkt Hensyn til det
praktiske Livs Krav. Mindre Reparationer og Smaagen-
stande til Skolens Brug er udførte af Eleverne. Bejtsning
og Maling er forsøgt.

Disciplene.

Discipeltallet, som umiddelbart efter Sommerferien
var 287, er nu (19. Marts) 282, idet der i den mellem-
liggende Tid er optaget 6 og udgaaet 11.

Hvorledes Discipeltallet forøvrigt har vekslet i Aarets
Løb, ses af følgende

Oversigt:

	Afgang	Tilgang	Discipel- tal
Tallet af Disciple ved Programmets Ud- stedelse 1905.....			283
Indmeldt efter Programmets Udstedelse		3	
Udgaaet efter Programmets Udstedelse 1905 og før Aarsprøven	8		
Udgaaet efter Afgangs- og Aarsprøverne Tilgang ved Optagelsesprøverne 29. Juni og 21. August	31	40	
Senere optaget.....		6	
Afgang i Skoleaaret.....	11		
Nuværende Discipeltal.....			282

Efter Forældrenes Livsstillinger fordeler Disciplene
sig paa følgende Maade: 38 er Børn af Landbrugere,
96 af Handlende, 72 af Embeds- og Bestillingsmænd,
66 af Haandværkere, 10 af Forældre i forskellige Livs-
stillinger.

Af de 282 Disciple er 197 Dreng, 85 Piger.

I nedenstaaende Fortegnelse er Disciplene anførte klassevis i Bogstavorden. Hjemstedet nævnes kun, naar Forældrene (Værgerne) er bosatte udenfor Kolding.

VI. Kl. (6 Disciple).

1. *Christian Bartholdy.* Pastor B., Seest.
2. *Eggert Bock.* Pastor B., Horne.
3. *Oline Christiansen.* Afd. Lærer C., Lindknud.
4. *Valdemar Juhl.* Afd. Gaardejer J., Skartved.
5. *Poul Müller.* Apoteker M.
6. *Carl Rudbeck.* Brolægger R.

V. Kl. (4 Disciple).

7. *Andreas Brødsgaard.* Propr. B., Ravnholt.
8. *Martin Dystrup.* Tømmermester D.
9. *Anders Gemmer.* Snedkermester G., Ødis.
10. *Gunnar Kjær.* Overlærer K.

IV. st. (14 Disciple).

11. *Else Bruun.* Rektor B.
12. *Karen Bruun.* Søster til Nr. 11.
13. *Karen Henriksen.* Kollektør H.
14. *Johannes Jensen.* Gaardejer H. J., V. Nebel.
15. *Hans Juhl.* Proprietær J., Foldingbro.
16. *Peter Juhl.* Proprietær J., Skartved.
17. *Kirstine Juhl.* Lærer, Translatør J.
18. *Erik Kall.* Konsul K., København.
19. *Margrethe Kristensen.* Fabrikant K.
20. *Johannes Markussen.* Bestyrer af Højskolehj. M.
21. *Christian Møller.* Afd. Osteh. M.
22. *Oskar Papsøe.* Bogholder P.
23. *Christian Petersen.* Bogholder P.
24. *Carl Schmidt.* Konsul S.

IV. R. (18 Disciple).

25. *Johannes Bay.* Dampskibsekspeditor B.
26. *Johannes Brandt.* Købbersmedmester B.
27. *Aage Kragh-Christensen.* Skibsbygger C.
28. *Peter Clausen.* Fabrikant C.
29. *Hans Hansen.* Arbejdsmand H.
30. *Germine Ingwersen.* Afd. Proprietær I., Viuff.
31. *Inger Juhl.* Murmester J.
32. *Anna Jørgensen.* Arbejdsmand J.
33. *Karen Laugesen.* Arbejdsmand L.
34. *Johannes Lind.* Proprietær L., Sdr. Bjært.
35. *Agnes Nørgaard.* Lærer N.
36. *Gyde Ravn.* Fhv. Gaardejer R.
37. *Henry Rømeling.* Oberstløjtnant R.
38. *Maria Scherrebeck.* Fhv. Gaardejer S.
39. *Magdalene Schmidt.* Bogholder S.
40. *Gunnar Skytte.* Forfatter S.
41. *Albert Thomsen.* Urmager T.
42. *Maria Vonsyld.* Arbejdsmand V.

III. st. (7 Disciple).

43. *Dagmar Bahnson.* Apoteker B.
44. *Jakob Bartholdy.* Broder til Nr. 1.
45. *Henrik Hansen.* Bødkermester H.
46. *Jens Himmelstrup.* Højskoleforst. H., Skamling.
47. *Poul Hintz.* Skovrider H., Stenderupstrand.
48. *Ingeborg Mikkelsen.* Fabrikant M.
49. *Thorvald Olsen.* Gartner O.

III. R. (14 Disciple).

50. *Petrea Brejndahl.* Karetmager B.
51. *Ejnar Christensen.* Direktør C.
52. *Astrid Fussing.* Arkitekt F.
53. *Elisabeth Hansen.* Afd. Agent H.

54. *Ellen Helms.* Agent H.
55. *Poul Hempel.* Læge H.
56. *Knud Henningsen.* Læge H., Sdr. Bjært.
57. *Dorthea Henriksen.* Arbejdsmand H.
58. *Olga Iskov.* Gaardejer I.
59. *Jens Oskar Jensen.* Købmand J. M. J.
60. *Carla Møller.* Købmand A. L. M.
61. *Elna Schmidt.* Typograf S.
62. *Georg Sørensen.* Afd. Købmand O. S.
63. *Herluf Sørensen.* Afd. Købmand S., Kongehuset.

3 M 1. (18 Disciple).

64. *Ejnar Bondesen.* Tømrer B.
65. *Svend Bruun.* Broder til Nr. 11 og 12.
66. *Ellen Carlsen.* Afd. Gaardejer C.
67. *Maria Clausen.* Maskinsmed C.
68. *Astrid Helms.* Søster til Nr. 54.
69. *Jørgen Ibh.* Lærer I.
70. *Heinrich Ingwersen.* Broder til Nr. 30.
71. *Ester Jensen.* Grosserer C. J.
72. *Regnar Jensen.* Købmand I. P. J.
73. *Inger Juhl.* Afd. Gaardejer J.
74. *Hans Kjøbmand.* Sagfører K.
75. *Stannius Løssl.* Fabrikant L.
76. *Poul Madvig.* Læge M.
77. *Olav Markussen.* Broder til Nr. 20.
78. *Emil Moe.* Pastor M., Sdr. Bjært.
79. *Richard Sørensen.* Broder til Nr. 62.
80. *Jens Thislund.* Afd. Agent T.
81. *Louis Ørum.* Slagtermester Ø.

3 M 2. (20 Disciple).

82. *Maria Brandt.* Malermester B.
83. *Anna Christensen.* Naadler K. C.

84. *Einar Kragh-Christensen*. Broder til Nr. 27.
85. *Christen Frost*. Savskærer F., Agtrup.
86. *Viggo Jensen*. Malermester J.
87. *Einar Kjær*. Broder til Nr. 10.
88. *Hans Kiørboe*. Pastor K., Greve.
89. *Poul Kiørboe*. Pastor K.
90. *Kristian Knudsen*. Gartner K.
91. *Andreas Lumbye*. Bogtrykker L.
92. *Oskar Lumbye*. Broder til Nr. 91.
93. *Karl v. Mehren*. Mæglerfuldmægtig v. M.
94. *Elisabeth Møller*. Søster til Nr. 21.
95. *Kaj Neckelmann*. Købmand F. N.
96. *Minna Ramsing*. Bogholder R.
97. *Anna Rosendahl*. Bogholder R.
98. *Ejnar Stenderup*. Grosserer N. S.
99. *Alma Thygesen*. Lærer T.
100. *Jakob Thygesen*. Proprietær T., Stenderup.
101. *Jürgen Tønder*. Husejer T.

2 M 1. (13 Disciple).

102. *Anna Behrens*. Afd. Købmand B.
103. *Andreas Bøilesen*. Fhv. Restauratør B.
104. *Georg Ebbesen*. Købmand E.
105. *Helga Gammelgaard*. Lærer G.
106. *Ejnar Granau*. Barber G.
107. *Peter Holm*. Partikulier H.
108. *Karen Jagd*. Møllebygger J.
109. *Kirstine Klausen*. Lærer K.
110. *Aage Lund*. Lærer L.
111. *Erik Moe*. Broder til Nr. 78.
112. *Aage Refslund*. Proprietær R., Seest.
113. *Thomas Refslund*. Broder til Nr. 112.
114. *Hans Tørring*. Fhv. Købmand T.

2 M 2. (16 Disciple).

- 115. *Vagn Bro.* Overlærer B.
- 116. *Dagmar Hansen.* Forpagter H., Vonsild.
- 117. *Gunnar Heeno.* Lærer, Translatør H.
- 118. *Frida Jensen.* Købmand M. J.
- 119. *Ove Jensen.* Købmand H. J.
- 120. *Thyra Jochumsen.* Afd. Slagtermester J.
- 121. *Jens Klinge.* Gaardejer K., Dalby.
- 122. *Kristine Larsen.* Gaardejer L., Børup.
- 123. *Holger Lau.* Sagfører L.
- 124. *Carl Lumbye.* Broder til Nr. 91 og 92.
- 125. *Georg Møller.* Agent M.
- 126. *Dagny Olsen.* Søster til Nr. 49.
- 127. *Ernst Pedersen.* Skovfoged P., Stenderup.
- 128. *Aage Rosendahl.* Broder til Nr. 97.
- 129. *Ejler Schmidt.* Kordegn S.
- 130. *Jenny Schmidt.* Søster til Nr. 61.

1 M. (21 Disciple).

- 131. *Carl Bahnson.* Broder til Nr. 43.
- 132. *Carl Bartholdy.* Broder til Nr. 1 og 44.
- 133. *Anna Brodersen.* Proprietær B.
- 134. *Poul Bruhn.* Proprietær B., Stenderup.
- 135. *Jes Hansen.* Broder til Nr. 116.
- 136. *Viggo Henningsen.* Broder til Nr. 56.
- 137. *Poul Jensen.* Broder til Nr. 119.
- 138. *Poul Jochumsen.* Slagtermester J.
- 139. *Marie Kjøbmand.* Søster til Nr. 74.
- 140. *Hansine Larsen.* Søster til Nr. 122.
- 141. *Hans Lind.* Gaardejer L., Dalby.
- 142. *Harald Lund.* Broder til Nr. 110.
- 143. *Johannes Mikkelsen.* Broder til Nr. 48.
- 144. *Viggo Møller.* Stationsforstander M., Eltang.
- 145. *Richard Møller.* Broder til Nr. 21 og 94.

- 146. *Heinrich Maack*. Skorstensfejermester M.
- 147. *Svend Nielsen*. Agent N.
- 148. *Viggo Pors*. Forretningsfører P.
- 149. *Jens Ramsing*. Broder til Nr. 96.
- 150. *Viggo Slange*. Urmager S.
- 151. *Aage Thomsen*. Købmand R. T.

Forberedelsesskolens 5. Klasse (24 Disciple).

- 152. *Elisabeth Aachmann*. Malermester A.
- 153. *Johan Abelstedt*. Købmand A.
- 154. *Gudrun Aggerbech*. Afd. Købmand A.
- 155. *Arne Andreasen*. Proprietær A., Bøgelund.
- 156. *Dorthea Hansen*. Sejlmager H.
- 157. *Ellen Hansen*. Jernbaneassistent H.
- 158. *Einar Ibh*. Broder til Nr. 69.
- 159. *Elisabeth Jensen*. Provisor J.
- 160. *Arnold Jensen*. Broder til Nr. 59.
- 161. *Christian Emil Jensen*. Broder til Nr. 118.
- 162. *Valdemar Jochumsen*. Broder til Nr. 120.
- 163. *Aage Knutzen*. Sagfører K., Brande.
- 164. *Hans Lauridsen*. Urmager L.
- 165. *Knud Laursen*. Bankdirektør L.
- 166. *Karl Lorenzen*. Agent L.
- 167. *Karl Marchall*. Tobaksfabrikant M.
- 168. *Egon Molin*. Elektriker M.
- 169. *Peter Maack*. Broder til Nr. 146.
- 170. *Carl Nielsen*. Bagermester N.
- 171. *Arvor Rasch*. Købmand R.
- 172. *Valentin Schmidt*. Købmand S.
- 173. *Charles Schou*. Proprietær S., Tved.
- 174. *Christian Winkler*. Uldhandler W.
- 175. *Mourits Kristian Vyff*. Proprietær V., Vonsild.

4. F. (32 Disciple).

176. *Ella Aachmann*. Søster til Nr. 152.
177. *Edith Abelstedt*. Søster til Nr. 153.
178. *Ernst Abelstedt*. Broder til Nr. 153 og 177.
179. *Ragnhild Aggerbech*. Søster til Nr. 154.
180. *Svend Amdisen*. Jernbaneassistent A.
181. *Holger Bech*. Bankdirektør B.
182. *Hans Brodersen*. Broder til Nr. 133.
183. *Lucie Brodersen*. Søster til Nr. 133 og 182.
184. *Peter Helms*. Broder til Nr. 54 og 68.
185. *Esther Hansen*. Forretningsfører H.
186. *Hans J. Hansen*. Broder til Nr. 156.
187. *Hans Peter Hansen*. Købmand M. H.
188. *Emil Heisel*. Agent H.
189. *Ellen Heeno*. Søster til Nr. 117.
190. *Jens Christian Jensen*. Broder til Nr. 71.
191. *Jenny Jensen*. Søster til Nr. 86.
192. *Gerda Kjøbmand*. Søster til Nr. 74 og 139.
193. *Peter Klausen*. Broder til Nr. 109.
194. *William Kristensen*. Fiskeeksportør K.
195. *Gunnar Lund*. Broder til Nr. 110 og 142.
196. *Eduard v. Mehren*. Broder til Nr. 93.
197. *Elvine Mikkelsen*. Søster til Nr. 48 og 143.
198. *Angelo Molin*. Broder til Nr. 168.
199. *Ellen Moth*. Lærer, Dr. phil. M.
200. *Anglars Nielsen*. Postbud N.
201. *Olga Nissen*. Dyrlæge N.
202. *Christian Nielsen*. Glarmester N.
203. *Julfus Schmidt*. Broder til Nr. 24.
204. *Johannes Slange*. Broder til Nr. 150.
205. *Ebba Sønderby*. Boghandler Løngreen.
206. *Hans Thislund*. Broder til Nr. 80.
207. *Sigurd Ørum*. Broder til Nr. 81.

3. F. (26 Disciple).

208. *Johan Aachmann*. Broder til Nr. 152 og 176.
 209. *Rigmor Aggerbech*. Søster til Nr. 154 og 179.
 210. *Richard Bernlsen*. Skræddermester B.
 211. *Frede Buhl*. Klaverstemmer B.
 212. *Vilhelm Damgaard*. Gas- og Vandmester D.
 213. *Alma Hansen*. Søster til Nr. 53.
 214. *Adolph Hansen*. Købmand Chr. H.
 215. *Ingeborg Hansen*. Søster til Nr. 157.
 216. *Johan Hansen*. Hestehandler H.
 217. *Erik Henriksen*. Grosserer H.
 218. *Aage Høyer*. Bogholder H.
 219. *Andreas Jensen*. Broder til Nr. 72.
 220. *Ester Jensen*. Søster til Nr. 118 og 161.
 221. *Kaj Jensen*. Viktualiehandler J.
 222. *Karl Jochumsen*. Broder til Nr. 138.
 223. *Bodil Jørgensen*. Købmand J.
 224. *Marie Klausen*. Søster til Nr. 109 og 193.
 225. *Ejvind Nielsen*. Læge N.
 226. *Magdalene Pallesen*. Gartner P.
 227. *Aage Petersen*. Gaardejer P.
 228. *Ernst Petersen*. Købmand E. P.
 229. *Carl Pors*. Broder til Nr. 148.
 230. *Karen Ramsing*. Søster til Nr. 96 og 149.
 231. *Erik Schou*. Broder til Nr. 173.
 232. *Poul Sjodl*. Bogtrykker S.
 233. *Henry Thomsen*. Broder til Nr. 151.

2. F. (26 Disciple).

234. *Aage Abelstedt*. Broder til Nr. 153, 177 og 178.
 235. *Kristian Aggerbech*. Broder til Nr. 154, 179 og 209.
 236. *Knud Amdisen*. Broder til Nr. 180.
 237. *Emil Brodersen*. Broder til Nr. 133, 182 og 183.
 238. *Karen Brusendorff*. Lærer, Cand. mag. B.

239. *Willy Fischer*. Grosserer F.
 240. *Hertha Frederiksen*. Urmager F.
 241. *Ulrik Grün*. Litograf G.
 242. *Wigand Hansen*. Broder til Nr. 187.
 243. *Holger Hansen*. Stationsforstander H.
 244. *Severin Jensen*. Broder til Nr. 159.
 245. *Poul Jørgensen*. Broder til Nr. 223.
 246. *Carl Klaaborg*. Skibskaptajn K.
 247. *Carl Knutzen*. Broder til Nr. 163.
 248. *Aage Lind*. Grosserer L.
 249. *Oskar Lind*. Broder til Nr. 248.
 250. *Ejnar Lumbye*. Broder til Nr. 91, 92 og 124.
 251. *Felix Marcus*. Musikhandler M.
 252. *Jens Neckelmann*. Agent N.
 253. *Karl Pallesen*. Broder til Nr. 226.
 254. *Agnete Petersen*. Snedker Kaaber.
 255. *Ejnar Petersen*. Broder til Nr. 228.
 256. *Hans Schmidt*. Broder til Nr. 172.
 257. *Carl Speich*. Overassistent S.
 258. *Hans Stenderup*. Grosserer C. S.
 259. *Niels Thorsen*. Murmester T.

1. F. (23 Disciple).

260. *Helge Andreasen*. Broder til Nr. 155.
 261. *Gustav Bech*. Broder til Nr. 181.
 262. *Ejnar Bondesen*. Købmand B.
 263. *Carl Brodersen*. Broder til Nr. 133, 182, 183 og 237.
 264. *Ernst Brusendorff*. Broder til Nr. 238.
 265. *Anna Buhl*. Søster til Nr. 211.
 266. *Wilhelm Christens*. Apoteker C.
 267. *Walter Deleuran*. Købmand D.
 268. *Georg Ehrenskjöld*. Fabrikinspektør E.
 269. *Ida Margrethe Hansen*. Søster til Nr. 157 og 215.
 270. *Svend Aage Hansen*. Købmand P. H.

271. *Ingeborg Heisel*. Søster til Nr. 188.
 272. *Asta Jensen*. Damefrisørinde J.
 273. *Ejgil Johansen*. Fabrikant J. J.
 274. *Alfred Knudsen*. Uldhandler K.
 275. *Vilhelm Laursen*. Broder til Nr. 165.
 276. *Gerda Lund*. Søster til Nr. 110, 142 og 195.
 277. *Astrid Mikkelsen*. Søster til Nr. 48, 143 og 197.
 278. *Poul Moth*. Broder til Nr. 199.
 279. *Anna Nielsen*. Søster til Nr. 200.
 280. *Aage Nissen*. Broder til Nr. 201.
 281. *Dagmar Petersen*. Redaktør K. Jørgensen.
 282. *Christian Schjørring*. Byfogedfuldmægtig S.

Biblioteket

har i Løbet af Skoleaaret haft følgende Tilvækst:

I. Tidsskrifter.

- Tilskueren* til 1906. H. 4.
Vor Ungdom til 1906. H. 3.
Bog og Naal til Marts 1906.
Den danske Realskole til 1906. Nr. 6.
 **Dansk Sundhedstidende* til 1906. H. 6.
 **Fysisk Tidsskrift* til 1906. Nr. 4.
Frem til 1906. Nr. 28.
Gyldendalske Bibliotek til 1906. Nr. 28.
Matematisk Tidsskrift A. til XVII. 1.
Nordisk Tidsskrift for Filologi til XIV. 2.

II. Subskriptionsværker.

- Rein: Encyclopäd. Handb. der Pädagogik* til IV. 1.
Danmarks Riges Historie til H. 177.

† betyder tilsendt fra Ministeriet, * Gaver fra Forfattere, Forlæggere eller andre private.

- Otlosen*: Folkenes Historie til H. 97.
Grimm's Deutsch. Wörterb. X. 2 Afd. 1—2, XIII. 4—5.
Fr. Nielsen: Kirkehistorie. II. H. 10.
Bricka: Dansk biografisk Leksikon, sluttet.
Salmonsens Konversationsleksikon til H. 396.
Studier for Sprog- og Oldtidsforskning til H. 67.
 **Gertz*: Græske og latinske Klassikere. III.
Skrifter, udg. af Selskabet til historiske Kildeskrifters
 Oversættelse.
Skrifter udg. af *Udvalget for Folkeoplysningens Fremme*
 til Nr. 270.
Brynildsens Engelsk-dansk-norsk Ordbog. H. 1—32.

III. Afsluttede Værker.

- †*Asmussen*: Meddelelser om højere Almenskoler. 1903-4.
 †*Karl Madsen*: Vilhelm Marstrand.
 †*Wimmer*: Runemindesmærker. III.
 †*Universitets- og Skoleannaler*. 19. Aargang. 1904.
 †*Aar bog for det akademiske Aar* 1903—04.
H. Ploug: Carl Ploug. I.
 **Buckle*: Civilisationens Historie i England.
 **Danmarks Historie i Billeder*, illustreret af *L. Moe*, ud-
 givet af *Alfred Jakobsen*.
M. Goldschmidt: Udvalgte Arbejder, udgivne af Dansk-
 lærerforeningen.
Andersen og *Ewald*: Udvalgte Eventyr, do.
H. Hertz: Sparekassen, do.
Chr. Winther: Udvalgte Fortællinger og Digte, do.
H. C. Andersens Eventyr (Jubilæumsudgave).
H. Bang: Ved Vejen.
H. Drachmann: Tannhäuser.
Johannes Jørgensen: Digte.
H. Kidde: Aage og Else. I—II.
Jacob Knudsen: For Livets Skyld.

- Paludan-Müller*: Adam Homo.
Chr. Richardt: Det hellige Land.
V. Rørdam: Sol og Sky.
Amalie Skram: Afkom.
V. Stuckenberg: Asmadæus.
A. Olrik og Ida Falbe-Hansen: Folkeviser.
P. Müller: Det moderne England.
A. Garborg: Bondestuder.
B. Lie: Vildfugl.
Selma Lagerlöf: Gösta Berlings Saga.
Gustaf af Geijerstam: Karen Brandts Drøm.
Hall Caine: Den fortabte Søn.
Rudyard Kipling: Junglebogen.
Dostojevski: Raskolnikov.
Tolstoy: Anna Karénin.
Sienkiewicz: Fra Neros Tid.
d'Annunzio: Ilden.
Burns: Poems.
E. B. Browning: do.
Tennyson: do.
Hall Caine: The Christian.
Dickens: Bleak House.
Beatrice Harraden: Katharine Freshman.
W. W. Jacobs: Dialstone Lane.
 do. Many Cargoes.
Jerome: The idle thoughts of an idle fellow.
O. Andersen: A short history of English literature.
Chambers: Etymological Dictionary.
English History. Reading Book. II—IV.
 **A. Sørensen*: Svenske Sange.

Desuden 14 Penny books, 15 Sixpenny books, samt 56 Skolebøger, væsentlig Gaver fra Forlag og Udgivere.

Discipelbiblioteket tæller nu omtrent 1000 Bind. Et nyt Katalog vil blive trykt til efter Sommerferien.

Forskellige Meddelelser.

Skolens *Billedsamling* har fra Skolens tidligere Rektor, Magister *Sigurd Müller* modtaget 4 store Fotografururer og 8 store Billeder af berømte danske Mænd til Ophængning i Klasserne og fra Hr. Bureaubestyrer *Eliassen* nogle Fotografier af tidligere Rektorer. Hr. Toldforvalter *Meyer* har givet Skolen Pragtværket *Danmarks Historie i Billeder*, illustreret af *Louis Moe*. Hr. Læge *Müller*, der i 1902 gav Skolen den smukke etnografiske afrikanske Samling, har kompletteret denne med adskillige Tillæg. Elev *Svend Bruun* har til Naturhistorieundervisningen givet en Samling udstoppede Fugle og naturhistoriske Præparater.

Hr. Komponist *Carl Nielsen* har vist Skolen den Venlighed at skrive en Melodi til Dr. *Fr. Moths* Oversættelse af *Morten Børups* Majvise, ligesom han i 1901 gav Skolen en Melodi til *Thura's* »Kom blankeste Sol«.

Fredag den 22nde September havde Skolen Besøg af Undervisningsinspektionens Formand, Professor, Dr. phil. *M. Cl. Gertz*, der var til Stede ved Undervisningen i forskellige Klasser. Onsdag den 21nde Marts inspiceredes Sløjdundervisningen af Hr. Sløjdscoleforstander *Aksel Mikkelsen*.

I Begyndelsen af Marts opgav Frk. *Ingeborg Schiørring* sine Timer ved Skolen for at overtage Pladsen som Forstanderinde af Dronning *Caroline Amalies* Skole i København. Timerne overtoges af Frk. *Grønning*.

Lørdag den 3die Marts opførte Skolens Elever i Teatersalen en Børnekomedie af *Hostrup* og *Hertz'* Sparekassen, iscenesatte af Frk. *Lund-Jakobsen* og Hr. Adjunkt *Nissen*. Efter Komedien var der Bal. Over-

skuddet, 140 Kr., anvendtes til Discipelbiblioteket og Fonografundervisningen i fremmede Sprog.

Lægeforeningens Formand har meddelt Skolen, at dens Medlemmer ikke længer vil underskrive Skolens trykte Attester om Tilladelse for Elever til af Helbredshensyn at gaa hjem i Frokostfrikvarteret. Skolen vil i Fremtiden forlange, for at en saadan Tilladelse skal gives, at Lægens skrevne Attest indeholder en bestemt Udtalelse om, at det af Helbredshensyn er nødvendigt, at vedkommende Elev spiser Frokost hjemme.

Rektoren træffes paa Skolen hver Skoledag Kl. 1—2.

Legater, Fripladser og Stipendier.

Bøger, indkøbte for »Kolding Borgeres Præmielegat«, uddeltes den 23de Oktober. For god Oplæsning gaves Belønninger til *Eggert Bock, Johannes Markussen, Gyde Ravn, Ellen Helms, Svend Bruun, Frida Jensen,*

for Sang til *Ester Jensen, Holger Lau, Ejler Schmidt, Erik Moe, Harald Lund,*

for Sang og Oplæsning til *Poul Kiørboe.*

Børn af Skolens faste Lærere har fri Undervisning. Der er desuden bortgivet 38 hele og 22 halve Fripladser til et samlet Beløb af 6129 Kroner. Sparekassen for Kolding og Omegn har endvidere betalt Skolepenge for en udenbys Discipel.

Vejle Amts Skoleraad har af sit Stipendiefond givet 54 Kr. til *Carl Rudbeck* og 36 Kr. til *Oline Christiansen, Anders Gemmer, Karen Henriksen, Christian Møller, Anna Jørgensen, Gyde Ravn, Maria Vonsyld.*

Forholdsregler mod smitsomme Sygdomme.

I Overensstemmelse med ministerielt Cirkulære af 11te Maj 1880 vil følgende Regler være at iagttage:

a) Naar der udbryder smitsom Sygdom i et Hjem, hvor der findes skolesøgende Børn, gøres der straks Anmeldelse derom til Skolens Rektor.

b) Hvis Sygdommen viser sig at være Skarlagensfeber, Difteritis, Blodgang, eksantematisk Tyfus eller Kopper, formenes Disciplene, — saa vel som Lærere —, i hvis Hjem, der findes Patienter med disse Sygdomme, Adgang til Skolen, indtil al Fare for Smitte er hævet.

c) Denne Forholdsregel vil derimod i Regelen ikke være at iagttage under andre Epidemier, f. Eks. Mæslinger, Kighoste, Faaresyge, tyfoid og gastrisk Feber, med mindre disse skulde være af særlig ondartet Karakter. Tvivlstilfælde afgøres af Skolens Rektor efter Samraad med vedkommende Huslæge.

Skolebetalingen.

Der betales hvert Fjerdingaar:

I 1.	Forberedelsesklasse	9 Kr.
- 2.	—	12 —
- 3.	—	15 —
- 4.	—	18 —
- 5.	—	24 —

I Mellemskolens 1. Klasse	24 Kr.
- — 2. og 3. Klasse.....	30 —
- 4. Klasse, IV st. og Rkl.....	36 —
- V og VI Klasse.....	45 —

For anden Broder eller Søster betales $\frac{3}{4}$, for øvrige Søkende $\frac{1}{2}$ Kontingent. Disciple i Forberedelsesklasserne faar kun Moderation for Søkende i disse Klasser.

Desuden betales i Indskrivningspenge 6 Kr. og i Brændpenge 4 Kr. om Aaret. Sløjdmaterialet betales særligt.

I Dimissionspenge gives 10 Kr. af enhver, der indstiller sig til Mellemskoleeksamen, 16 Kr. af enhver, der indstiller sig til alm. Forberedelseseksamen og IV Klases Hovedeksamen; ved Indtegningen til Afgangseksamen for studerende betales yderligere 8 Kr. Privatister til de to sidste Eksaminer betaler 40 Kr. Privatister, som skal have Tillægseksamen i enkelte Sprog, betaler for hvert enkelt Sprog 4 Kr., for 3 Sprog paa én Gang 10 Kr. I Indskrivningspenge til Tillægsprøven for Farmaceuter betales 6 Kr.

Kolding højere Almenskoles Regnskab.

1ste April 1904 — 31te Marts 1905.

INDTÆGT:

1. Restancer fra foregaaende Regnskabsaar	1192. 33
2. Skole- og Indskrivningspenge etc.	21598. 43
3. Statstilskud iflg. Lov af 10. April 1855.	3000 00
4. do. - Finansloven	6000. 00
5. Amtstilskud iflg. Kontrakt af 19. April 1879	2000. 00
6. Renter af Kapitaler (herunder Kolding Borgeres Præmielegat)	328. 72
7. Refusion fra Kolding Kirke	22. 66
8. Andre Indtægter (Byraadets Tilskud til Handels- skolen, Skolens Andel i Frk. Tejsens Pensions- indskud, Reservefonden).	820. 53
	<u>Kr. 34962. 67</u>

UDGIFT:

1. Løn til faste Lærere og Tilskud til Pensions- fonden April—November	28838. 25
2. Timelærere	1744. 00
3. Vikartimer	116. 75
4. Inspektion	1232. 00
5. Pedeltjeneste og Rengøring	954. 39
6. Regnskabsføreren	200. 00
7. Understøttelser	1600. 00
8. Bygningernes Vedligeholdelse	516. 46
9. Inventariets Vedligeholdelse	568. 86
10. Skatter og Assurance	166. 60
11. Bibliotek og Samlinger	279. 01
12. Materiale til Sløjdundervisning	521. 04
13. Protokoller, Blæk og Papir	151. 18
14. Skoleprogram, Avertissementer o. l.	289. 30
15. Brændsel og Belysning	1703. 24
16. Præmielegatet	39. 80
17. Forskellige andre Udgifter	322. 05
18. Restancer	1840. 96
	<u>Kr. 41083. 89</u>

Disciplenes Forældre og Værger samt enhver anden, der har Interesse for Skolen, indbydes til at være til Stede ved Eksaminerne og Bekendtgørelsen af deres Udfald. Tiden vil senere blive meddelt.

GEORG BRUUN.